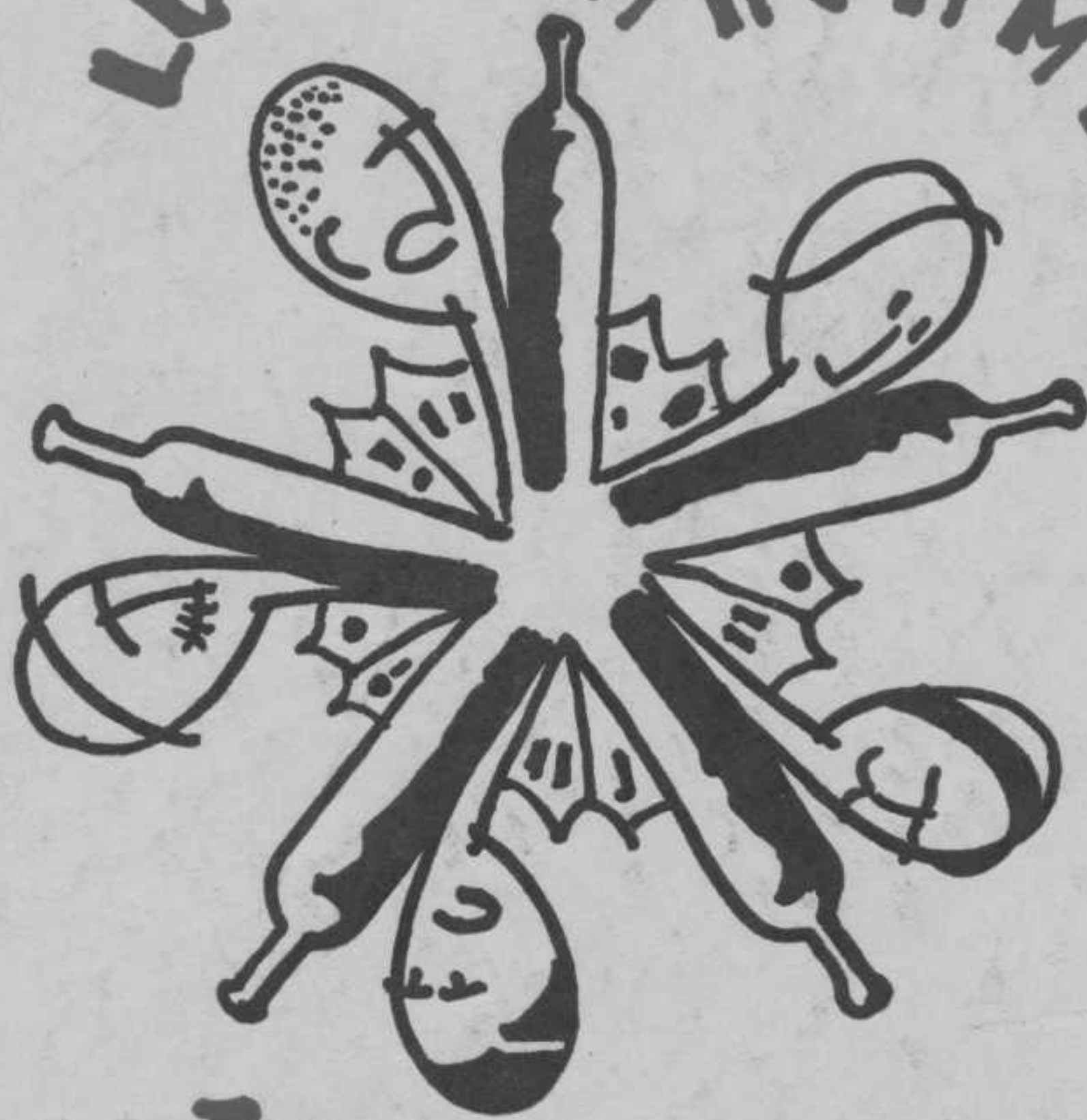

LUSTRUMHUMMEA

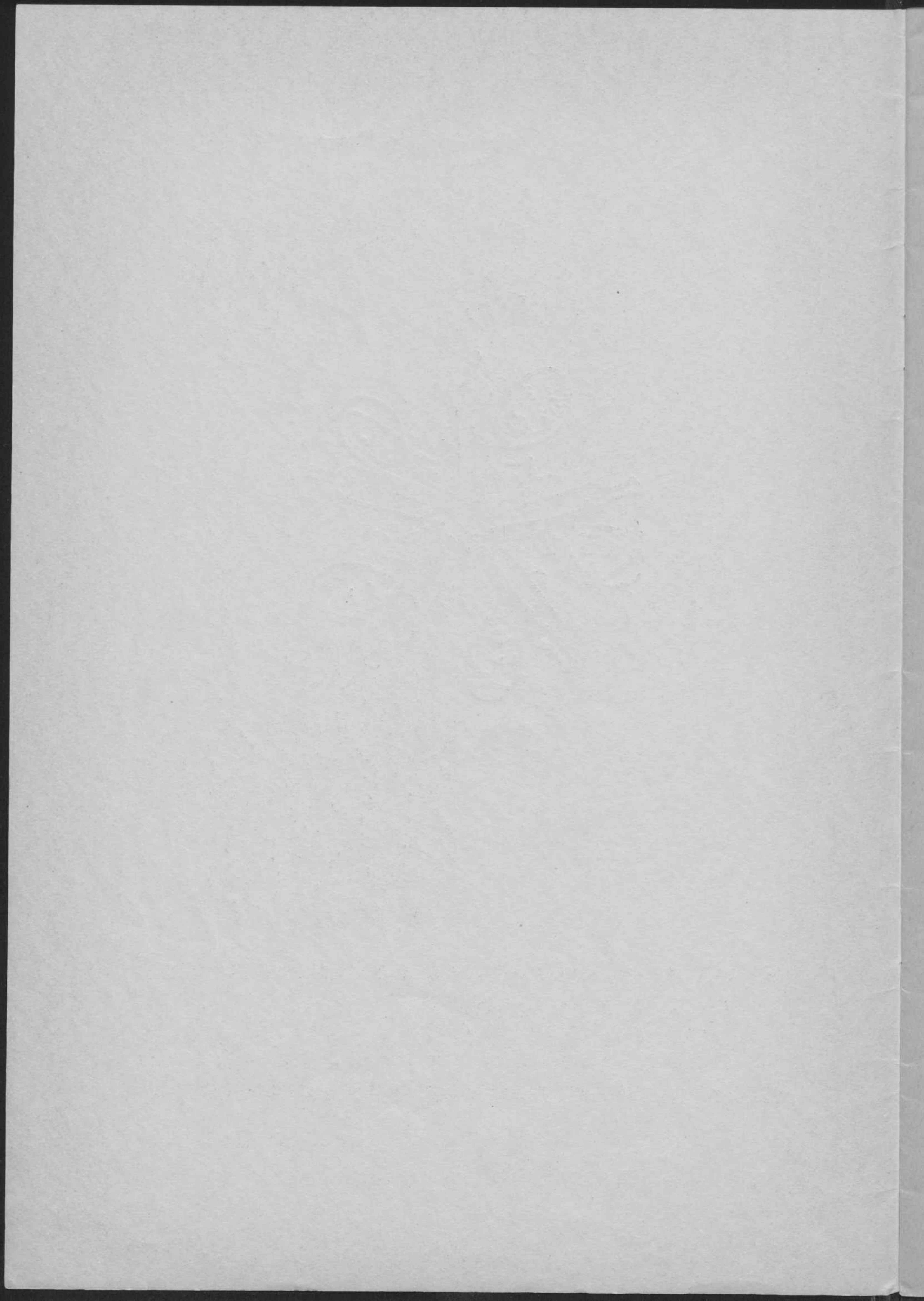
1934

Bibliothek
van de
Tweede Hooftschool
DELFT

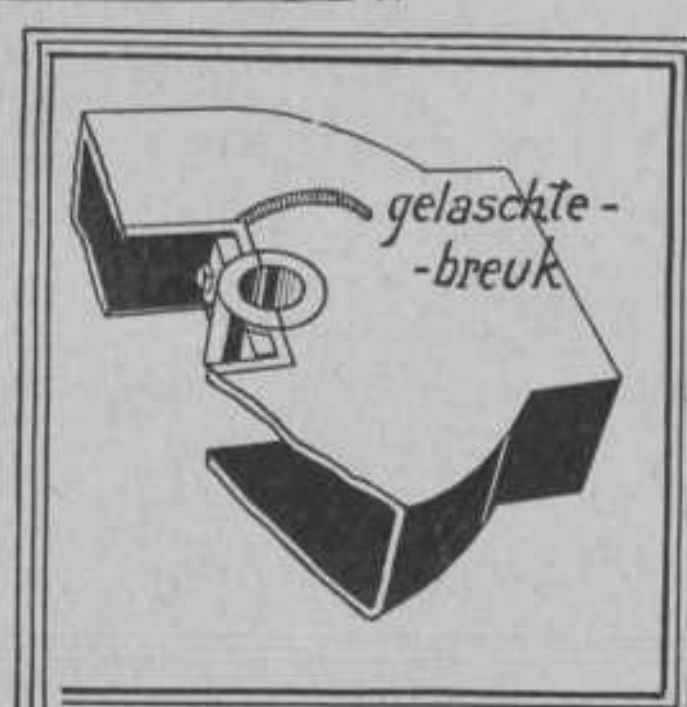
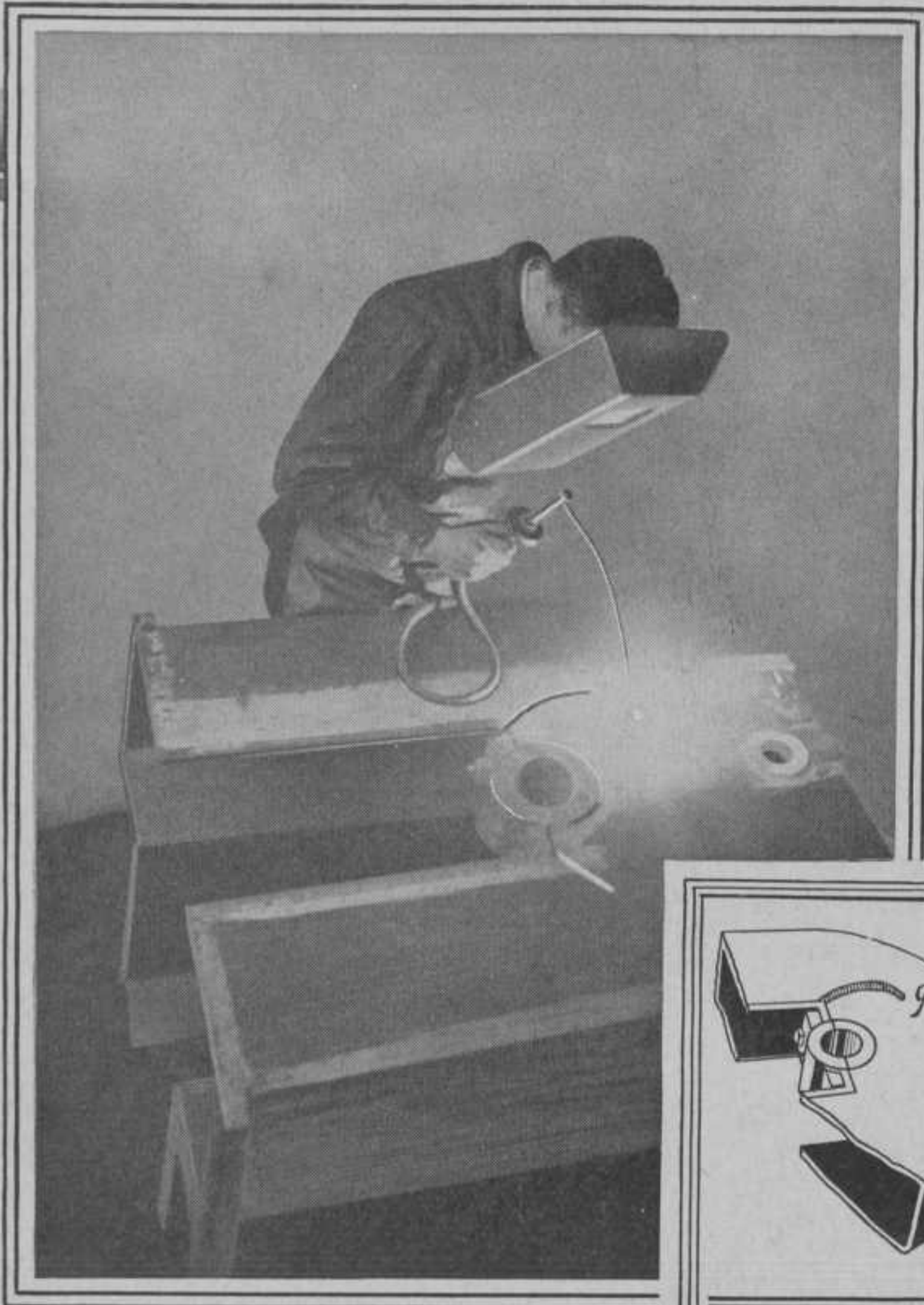
GR
0250

A

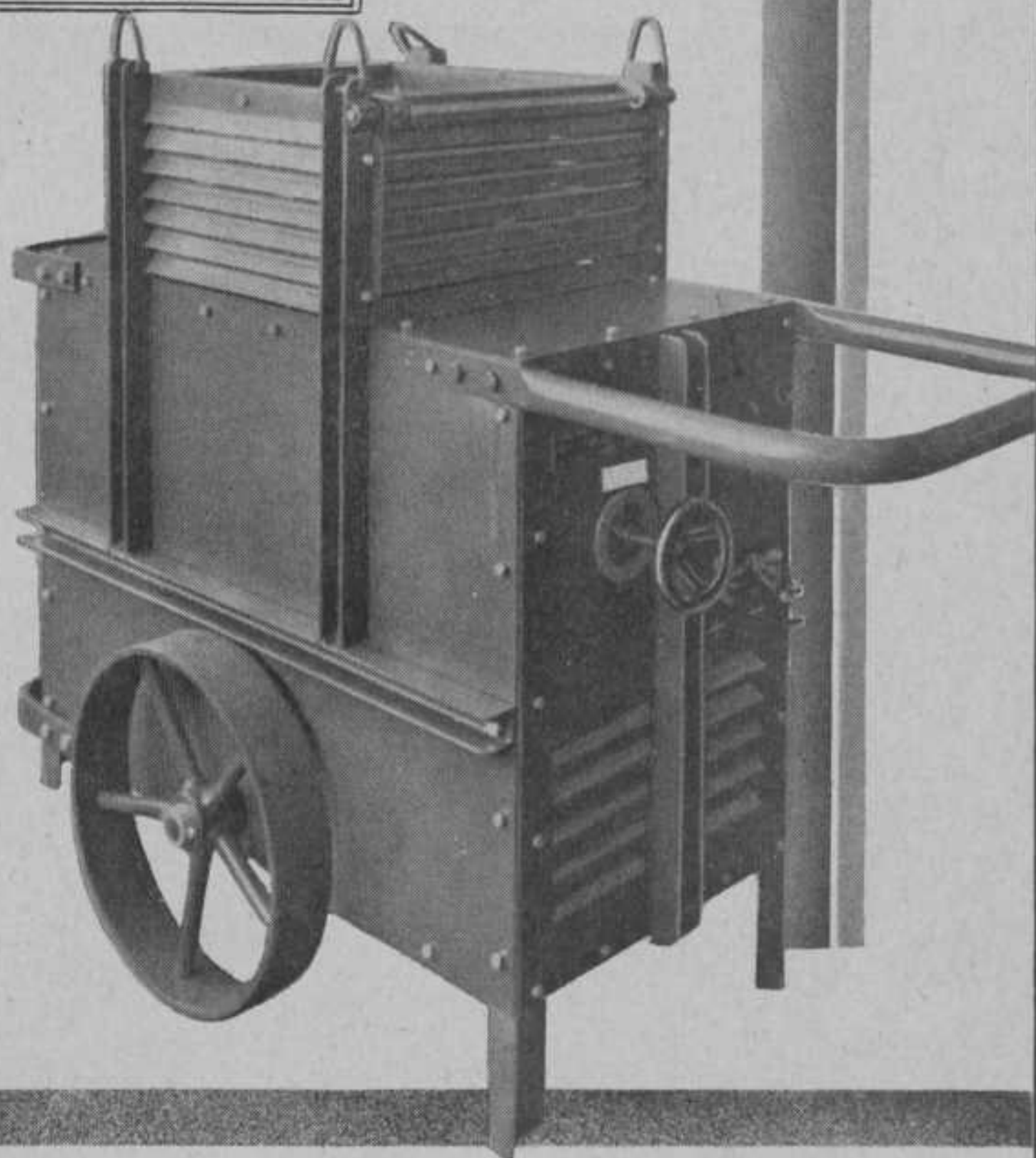
De Philips lasch-
gelijkrichter type
1300 is bestemd
vooraansluiting aan
draaistroomnetten,
en is regelbaar tus-
schen 25-200 A.

Een Philips product, dat de voor-
deelen van laschtransformator en
laschomvormer volgens een geheel
nieuwe constructie in één apparaat
vereenigt.

In hooge mate voldoet deze gelijk-
richter aan de belangrijkste eisch van
het electrisch lasschen: snelle aan-
passing aan alle wijzigingen van de
lichtboog.

De Philips laschgelijkrichter heeft
daardoor een soepele en stabiele
gelijkstroom-lichtboog, met deze voor-
deelen: beter laschwerk in korteren
tijd, goed werk ook door middel-
matige lasschers, gemakkelijk werken
met blanke electroden.

Vraagt nadere inlichtingen en bro-
chures.

PHILIPS

AFDEELING INDUSTRIE

BROUWERIJ d' ORANJEBOOM
ROTTERDAM
OPGERICHT 1671

POLDISTAAL

POLDISTAALFABRIEKEN
ROTTERDAM

COOLSINGEL 39B

TEL. 26675 2 LIJNEN

ALLEENVERKOOP VAN POLDISTAAL IN NEDERLANDSCH OOST INDIË

H. E. OVING JR's IJZER- EN STAALHANDEL N.V.
AFD. POLDISTAAL SOERABAJA

LUSTRUMNUMMER
1934

LIBRARY

1934

1934

1934

1934

1934

DE SPIEGEL

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET DELFTSCH STUDENTENCORPS
EN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN

HOOFDREDACTEUR: F. J. BOK; REDACTEUREN: G. W. KERNKAMP - F. H. KLOKKE - A. VAN DOORNINCK
R. R. M. ROSEN JACOBSON - E. F. BOON

VERSCHIJNT WEKELIJKS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. — DE JAARGANG LOOPT VAN SEPTEMBER
TOT SEPTEMBER. — ABONNEMENT VOOR NIET-LEDEN V/H D.S.C. f 4.50 PER JAAR. — LOSSE NUMMERS f 0.25
ADVERTENTIËN PER GALJARDREGEL 12½ CENT.

UITGAVE EN ADMINISTRATIE: NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA - HIPPOLYTUSBUURT 6

Redactioneel

„Mijne Heeren,”

sprak de dokter in de stampvolle collegezaal, „ik zal U thans laten zien, wat er is in het hoofd van dezen man, wat hem deed leven en streven en wat hem deed zijn, zooals hij was.”

Hij zette de zaag in den schedel en met een snellen ruk van zijn hand deed hij het dak van het hoofd over den grond rollen. De grauwe hersenmassa lag bloot.

Een paar kleine bloedspatjes en het snel verkleuren van de hersenstof waren de bewijzen van het pas gebeurde.

Een doodsche stilte heerschte in de zaal.

Door de wijdopenstaande tuimelramen scheen de warme zomerzon op de kleurige toiletjes der meisjes-studenten.

Buiten kwinkelerden luidruchtig de vogeltjes in het dicht bebladerde geboomte.

Een hommel, die gevangen zat tusschen het lancastergordijn, hoog tegen de zoldering, zoemde in de stilte.

Pats! Een musch plofte tusschen de banken neer.

Het trillende lijfje zieltoogde nog even.

Buiten klonk de macabere lach van den kiekendief.

Daarna was het weer stil.

Mijne Heeren,

Het zou de Redactie een voorrecht kunnen zijn U dit Lustrumnummer voor te leggen.

Maar hebt U plezier in een spelletje schaak, wanneer U alleen bent?

Neen, niet waar? Gij hebt een partner noodig.

Uw vindingrijkheid bestaat slechts daar, waar U zich met anderen kunt meten.

Zoo gaat het ook ons.

Wij critiseeren waar zelfs geen misstanden meer zijn.

Wij kaatsen zonder den bal te verwachten.

Wij verwachten geen protest.

Wij zijn alleen.

De Redactie had graag Uw dokter willen zijn.

Leege schedels open maken is echter ook geen pretje!

Voor U, Lezer, is dit dan ook geen groet, maar slechts een verontschuldiging voor onze inconsequentie.

De Redactie.

Den Haag, 5 Juli 1934,

Zeer waarde Heer,

Het is welhaast veertig jaar geleden, dat ik in het orgaan, dat toenmaals aan „de Spiegel” voorafging, kleine bijdragen publiceerde, die het opschrift „Weekverslag” droegen. Het aardige van deze stukskens was, dat ze bijna nooit betrekking hadden op hetgeen er in de week, welke ze heetten te verslaan, was geschied. Ook verschenen ze niet elke week geregeld; af en toe was er een hiaat en dat was ook zoo aardig, want dan konden de lezers zeggen: „Hè, van de week geen verslag?” en konden dan lichtelijk teleurgesteld zijn, maar voor 't overige met te meer verlangen naar het volgende uitzien. Of deze gevoelens den lezers inderdaad bezielde kan ik natuurlijk niet zeker zeggen. En sporen in de snel veranderende studentenwereld hebben deze opstelletjes stellig niet achtergelaten . . . . Wie Uwer verdiept zich nog in dit grijs verleden en iedere generatie heeft genoeg aan het doppen van haar eigen erwtjes. Ja, hoe spoedig is er de neiging de oudere generaties voor oude sokken te verslijten en deze — o overigens zeer verdienstelijke — lieden eens eventjes te laten zien dat „wij” hun hulp niet noodig hebben en het eigenlijk veel beter doen dan zij het vroeger gedaan hebben. Ten hoogste werd iemand, die het vorige of voor-vorige jaar afgestudeerd was nog eens bij een feestelijke gelegenheid hoofd binnen- of buitencommissaris, maar daarna was het dan ook uit en na-zeg-tien-jaar was ook de herinnering aan deze binnenste buitenmensen verdwenen. Men moest dan weder zeer oud zijn om als bijvoorbeeld president van de reunie-commissie bij gelegenheid van de gebruikelijke lustrums op de proppen te komen en dan mag men op grond van deugdelijk belezen ervaring in netjes opgeschreven redevoeringen, die altijd welsprekend zijn, het woord richten tot de jeugd, aan wie deze wijsheid veelal verspild is en die den spreker en deszelfs gevoeligheden gewoonlijk gauw dóór heeft . . . . den voor-aanstaanden man in de maatschappij, die vindt dat hem van rechtswege toekomt réuniepraeses te wezen, terwijl dan vele anderen, eveneens voor-aanstaande mannen nijdig zijn, dat zij niet aan de beurt kwamen . . . . Wie maakt dit alles eigenlijk uit en welke eischen gelden voor de keuze? Allen beginnen zij hunne redevoeringen met: mijne heeren en meestal is dit dan almede onder het belangrijkste, wat zij voor te lezen hebben. Maar ook herinnert men zich — en dan gaarne — eere-leden, oud-leden of hoe deze menschen meer mogen heeten wanneer er eere-comité's moeten worden opgericht! De voornaamste taak van deze comité's is geld bijeen te brengen tot lafenis van berooide kassen of ter financiering van een of andere feestelijke herdenking. Op de zaak zelve, hebben die comité's geen invloed, daar moeten zij vooral buiten blijven; alleen een redevoering, waarbij het couvert met of zonder krans wordt overhandigd is welkom en ook hier zijn wij dus weder aangekomen bij: „mijne heeren”, of, om er wat variatie in te brengen: „meneer de voorzitter”.

Nu vindt ge, zeer waarde heer, dit alles zuur en voor de herdenking van een tweede lustrum weinig gepast, maar met den stellig ook door U hooggewaardeerden Thackeray zou ik U willen vragen: „Is it so or is it not so”. En ge behoeft U de opmerkingen te minder aan te trekken wijl gezelf uitdrukkelijk onze hulp inroept en zoo vriendelijk zijt te verklaren, dat er van een lustrumnummer (hoe vindt ge al die u's!) niets terecht komt als wij niet medehelpten! Ten minste zoo parafrazeer ik de voorlaatste alinea van Uwe circulaire, immers die, welke voorafgaat aan degene, waarin U zich in hoopvolle afwachting verklaart. Hoezeer nu deze uitspraak voor ons, oude lieden, vleidend is, zou ik toch neiging hebben om te zeggen: „Kom, kom, niet zoo somber!” Want waar blijft Uw frissche jeugd en waar de Sturm und Drang, die Uw leeftijd pleegt te sieren? Waar zijn de verrukkelijke dwaasheden, waar is de diepe tragiek, waar de ronde lach, het gezonde optimisme, waar is het himmelhoehochzende . . . .?

Naar de maan . . . .?

Zou het dan niet meer zoo wezen, dat ge, in opperste zelfvervuldheid, het bezonken levensoordeel, de welberaden overweging van een ouder geslacht meent te kunnen ontberen, doch zoudt ge met beleefden ootmoed de hand als om hulp uitstrekken, zoo iets in de richting van: „Redt ons wij vergaan . . . .!” Welk een perspectief voor ons ouderen . . . . wij snellen toe . . . . wij grijpen Uwe hand . . . . wij kijken U diep en be-moedigend in de oogen . . . . wij richten eene vereeniging op tot hulp en steun van versagend Delft . . . . de eerste redevoering: „Mijne Heeren!!” Meent ge, dat ik onder het schrijven van dit stuk schielijk ben ingedut en dat hetgeen ik als perspectief schetste een droombeeld moet zijn

geweest, dat al de vaart, waarmee wij U ter hulpe hebben te snellen, slechts neerkwam op een onschuldige zenuwtrekking gedurende den middagdut en de blik, waarmee wij U vol van mededoogen zouden hebben aangezien, veilig verborgen bleef in het, ter dutsgelegenheid, geloken oog? En vindt ge, zoo Uwe welwillendheid mij nog gelegenheid biedt tot een minder aftandsch vermoeden, dat mijn fantazie mij hier deerlijk bedroog, want dat Uw eenvoudig verzoek om medewerking door ons met alle réserve Uwerzijds moet worden gewaardeerd en aanvaard, de réserve immers deze, dat gij, bij den hier en gunter (er zijn natuurlijk wel krachtiger termen, maar zelfs bij een lustrumnummer blijven wij altijd netjes) volledig in staat zijt Uw aandeel te leveren en Uwe partij weet te blazen, op eene wijze, die niet voor de poes is, doch dat de eereleden en soortgelijke lieden in de diepere registers wellicht verdienstelijk mede kunnen knorren. (Dit laatste woord wekt misschien ietwat zonderlinge associaties, maar ik meen het goed...)? En dan wellicht met deze concessie, dat een goed gespeelde baspartij aan het geheele orkest een bekwamen steun vermag te bieden?

Goed dan... waarom zouden wij aanstonds in uiterste vervallen en welke reden had ik, welbezien, om in Uw zoo schoon geformuleerde voorlaatste alinea — vorenbedoeld — een wanhoopskreet te lezen. Of kruipt hier het oude bloed waar het niet gaan kan? Verplaatst ons de herinnering aan eigen studententijd naar de jaren, waarin wij ons het middelpunt van de schepping waanden, naar de oogenblikken van vrijheid als niemand onzer nadien ooit weer ten deel viel, naar den tijd ook, waarin hoop en verwachting leefden die echter niet werden vervuld, naar een tijd dan, waarop stellig de meesten onzer met zeker verlangen terugzien en die niet terugkeert...?

En wordt die herinnering weder bijzonder levendig wanneer op onze medewerking een beroep wordt gedaan? Klinkt dit niet als: „doe weer mede” en beelden wij ons niet dan slechts te gaarne in als zou dit betee-kenen: „Help ons...!” Ai my, wanneer er van wanhoopskreet zou worden gesproken, zouden wij, oudgedienden, die dan niet eerder zelf moeten slaken...?

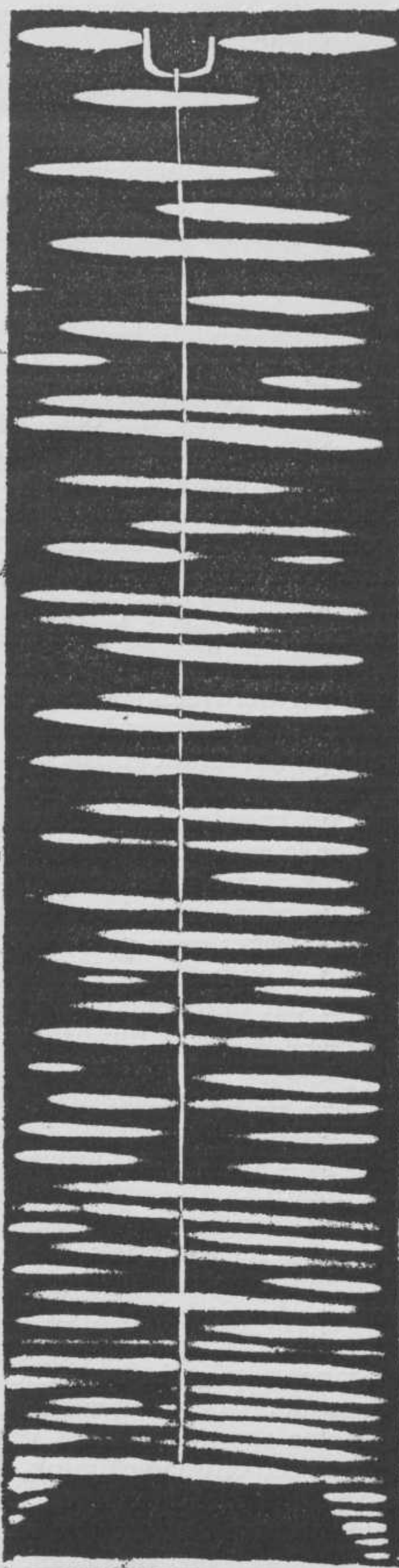
Maar hoe dan ook, ge ziet, dat dit alles bijeen lijkt op een weekverslag, doch welhaast over eene periode van veertig jaren. Hoe rijmt zich een week van veertig jaar met het prijzen van duizend jaar als één dag. Hier doen zich moeilijkheden van rekenkundigen aard voor, die de knapste dy/dx-er niet zal oplossen. Het is ingewikkeld als het meeste op ons ondermaansche. Dit maant ons tot bescheidenheid, tot welk inzicht, maar ge zult opmerken, wij ook aanstonds hadden kunnen geraken en waarvoor ge al de voorafgaande soep niet noodig zult achten. Maar ook — wat doet dit schoteltje tot de borden soeps, die wij geregeld te slikken krijgen? Ik vlei mij niet, dat de hiervoor gaande overpeinzingen iets zouden zijn als de soepdruppel, die de emmer — als bekend — zou doen overloopen. Daargelaten nog, dat er niet is een emmer, maar een soepzee, waarheen alle soepbeken vloeien, terwijl nochtans, om wijlen koning Salomo te parafrazeeren, die zee niet vol wordt.

Veroorloof mij, zeer waarde Heer, dat ik het hierbij laat en geloof mij, terwijl ge U handenwringend afvraagt wat dit alles nu beteekent, met vriendelijke groeten

Uwd.

ROSENWALD.

(oud-redacteur „In den Nevel”).

De vlucht uit de praktijk.

„Dan zal je nog heel wat van je idealen moeten verliezen”; de woorden klinken mij nog in de ooren. Wij waren op een avond in de lustrumweek van 1928 met eenige reunisten in de weelderige Haagsche gelegenheid geraakt, waar wij achter een open raam een klok moezeldrank savoueerden. De uitbundige stemming van de op de societeit gebruikte borrel was allengs wat bedaard en had langzaam plaats gemaakt voor een wat meer verfijnde, waaraan de lauwe zomeravondlucht die de boomen op het plein voor het etablissement in ruil gaven voor de naar buiten geblazen tabakswolken een languisant raffinement gaf. De conversatie was wat schaarsch geworden echter zonder stugheid, zij bevredigde ons volkomen zooals men in zee kan liggen zonder verder verlangens met alleen zoo af en toe een enkele beweging om drijvende te blijven. Het verwijderd geruisch van een magyaren-ensemble in een zaal grenzende aan die waar wij zaten maakte de stemming volkomen.

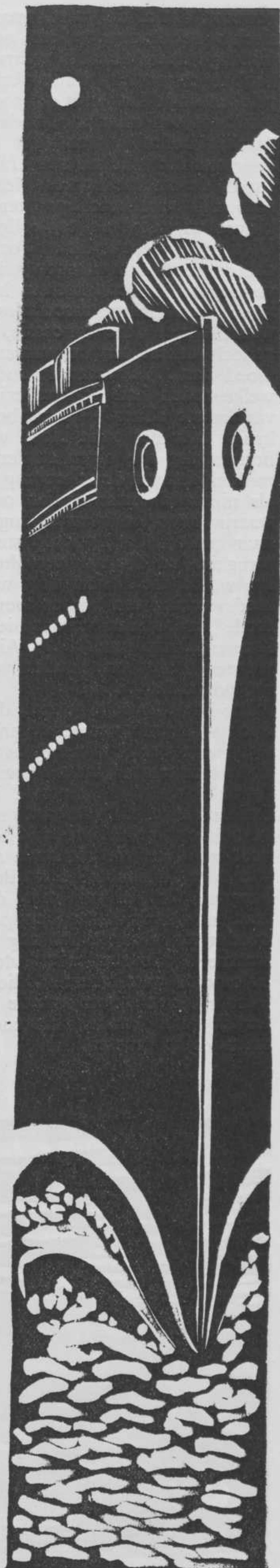
Ondanks de gedachtenlooze sfeer drong het nog tot mij door, dat dit leven spoedig tot het verleden zou behooren, dat ik over enkele maanden af zou studeeren en de praktijk in zou gaan.

Hierover sprekende was het een der reunisten, een groote goedgehartige vent, met verlof uit Indië over, die zich uitte: „Dan zul je nog heel wat van je idealen moeten verliezen”. Enkele uren daarvoor zou deze uitlating met een welwillend hoongelach zijn begroet, gevolgd door vriendelijke informatie's naar aard, aantal en omvang der verloren idealen; een dankbare, zij het ietwat goedkoope bezigheid. Echter op dat oogenblik was elke agressiviteit ons verre, wij keken lijdelijk toe hoe de Indischman weemoedig voor zich uitstaarde en aan zijn sigaar trok. De onvermijdelijk volgende rook vouwde zich dubbel tegen de wijnkoeler, omwikkelde hem en trok vervolgens loodrecht omhoog, als wijlen de idealen.

Ons ongeloof in verheven doelstellingen was althans wat die der praktijk betreft, zeker geen pose, wij hadden hiervan geen groote verwachtingen. En nu ik op het oogenblik weet dat zelfs deze verwachtingen nog te hoog waren dat deze praktijk nog eenige malen humorloozter en geestlediger gebleken is dan ik mij had voorgesteld, nu komt mij de uitspraak van die verlofganger weer voor den geest. Zou ook hij zijn verlof beschouwd hebben als het eenige redelijke doel van de praktijk zooals ik, zij het in ietwat pathetische oogenblikken geneigd ben met mijn vacantie's te doen? Een paar weken met vrijwel onbegrensde mogelijkheden, een vlucht uit de praktijk.

In een dezer vacantie's was ik op de doorreis beland in een Oostzeestraat welke vroeger aan Rusland had toebehoord. Een merkwaardig mengelmoes van moderne techniek en primitieve onbeholpenheid is wat daar overheerscht. Te zwaar geverfde vrouwen hebben ondanks een natuurlijke elegance een ietwat boersche achterstand nog niet kunnen inhalen. Daarnaast door de westersche mode overweldigde mannen, zonder eenig karakter zoo geacheveerd van huid en haar met zoo onberispelijke costumes, zoo onwaarschijnlijk, dat men hen eenige malen moet zien bewegen om niet te blijven geloven aan een etalagepop. Eigenlijk is deze categorie interessanter dan die der mannen met ineengeworstelde baarden en die der vrouwen met de bekende hoofddoeken. Met deze heeft de Russische film zoo vertrouwd gemaakt dat men hiervoor deze oorden slechts behoeft te bezoeken met het oog op de derde dimensie. Een ding hebben allen echter gemeen, zij balanceeren met bijzondere behendigheid op de trottoirs die zich gemeenlijk slechts aan een zijde der straten plegen te bevinden, en die ruim plaats bieden aan één persoon, doch die juist iets te smal zijn om er twee te bergen. Deze omstandigheid vereischt bij het passeeren een speciale techniek waarvan men alom fraaie staaltjes kan bewonderen. Het is hierbij namelijk geraden niet de hulp van de eigenlijke straat in te roepen want deze bestaat uit een conglomeraat van bizarre keien die slechts met de uiterste voorzichtigheid voor voetgangers begaanbaar zijn. Deze domeinen zijn gereserveerd voor de aapjeskoetsiers die, zonder uitzondering, met gammele rijtuigjes aan komen draven op de kreet izjewoschjek. Met het oog op deze bestuurders dezer vehikels is het volledig overbodig te trachten iets van de taal te leeren of te begrijpen. Door dichte baard- en snorgroei is conversatie ten eenen male uitgesloten. De eenige mogelijkheid is om de plaats van bestemming te noemen, vervolgens eenige geldstukken in de lucht te steken en deze zoolang te vermeerderen tot zij een bevestigend knikken uitlokken. Op deze wijze bereikte ik 's avonds laat de kleine Zweedsche passagiersboot waarmede ik mijn reis zou voortzetten.

Er was reeds een goed deel van den volgenden dag voorbij voordat ik er mij van bewust werd dat het Zondag was. Men moet vele troosteloos enge Zondagen in een stadje als Delft meegemaakt hebben om de bevrijdende

weelde van een Zondag op zee ten volle te kunnen beseffen. Er is daar niets wat dezen dag doet verschillen van een weekdag. De horizon is even ver weg, het gezicht van de kapitein is even open en onverstoort, de officieren loopen op dezelfde tijden hun wachten en de passagiers zijn op dezelfde wijze zeeziek als de dagen daarvoor. Het woord Zondag wordt in deze omgeving een volmaakt onwaarschijnlijke klank die alle betekenis mist en er is niets van het belemmerend gevoel over dat de vastelands-Zondag aankleeft.

Ik overdacht dit alles niet zonder eenige ironie, toen een mijner medepassagiers, een Fin, zich als predikant ontpopte. Het was eigenlijk toevallig dat ik met hem in contact kwam.

Aan tafel was ik gezeten tegenover een jeugdige Russin. Zij kon bogen op de charmes die vele vrouwen van haar ras eigen zijn, waarbij zij de zorg voor uiterlijkheden niet had verwaarloosd. Haar „make up” hoewel niet bepaald onopvallend, getuigde van goeden smaak, een weinig geverfde haren, een niet te overvloedig gebruik van rouge en discreet gelakte nagels. Ik was nauwelijks verwonderd toen zij mij vertelde balletdanseres bij een operagezelschap te zijn. Haar manier van doen beantwoordde geheel aan de beschrijvingen van dergelijke Gruschinskaja-figuren. Met een vermoeid gebaar van haar hand over het hoofd en een misprijzend krullen van haar lippen beduidde zij den steward op sleependen toon haar afschuw voor kaas: Ich nicht liebe käse, bringen Sie toast. Bitte.

Ik kan niet zeggen dat onze conversatie een zeer vlot karakter droeg, er was wel een sfeer van verstandhouding, maar de taalmoeilijkheden veroorloofden slechts een beperkte, veelal in herhalingen vervallende gedachtenwisseling. Tot na de maaltijd toen wij achter een kopje koffie met de dominee de eenige overblijvenden in de eetsalon waren, deze bij ons kwam zitten en aanbood om als tolk te fungeren.

Hij had een innemend royale oogopslag, een heldere schoon ietwat te verzonken lach en zijn gezelschap was alleraangenaamst. De Russin, weer over haar taal beschikkend, bleek uiterst spraakzaam, daarbij het slepend accent, waartoe de kans haar had gestimuleerd, geheel laten varend. Een goed likeur verdreef iedere terughouding en spoedig was de stemming van een zeer levendige vertrouwdheid. Mogelijk was het de goede invloed van de dominee dat de balletdanseres zich van haar beste zijde liet kennen. Zij verdween telkenmale in haar hut, eerst om chocolade te halen, vervolgens om de voorraad cigarettten aan te vullen. Ten slotte schonk zij ons ieder uit de bouquet die men haar ten afscheid mee had gegeven een roos. De invloed was overigens niet zonder wederkerigheid. De herderlijke bezonkenheid van den predikant was geheel verdwenen en had plaats gemaakt voor een uitbundigheid met iets van de driestheid van de levensgenieter. Het gemak waarmede hij sprak over luchtige frivoliteiten was opmerkelijk. Ik gevoelde allengs hoe de Russisch-Duitsche driehoeksconversatie verflauwde en het gesprek meer en meer in het Russisch gevoerd werd. Ik besloot aan het dek wat frissche lucht te gaan zoeken en maakte mijn sigaret in de aschbak uit. Er lag daar een respectabel aantal peukjes bijeen waaronder de lange mondstukken der Russische cigarettten die door rouge licht gekleurd waren. De dominé nam er een in de hand en bekeek het, met de andere hand wuifde hij zijn roos langzaam heen en weer. Hij keek de Russin aan en zei wat in haar taal, dat haar een korte hooge lach ontlokte. Met half afgewend hoofd beantwoordde zij zijn blik en sloeg toen vlug haar oogen weer neer.

Aan het dek stond een stevige wind. Er was nogal wat beweging in het schip; af en toe spatte een waterflits over de boeg heen. De wind was doordringend en nogal koud zoodat ik na een oogenblik toeven afdaalde om mijn jas te gaan halen. Weer naar boven gaande passeerde ik de gang waarin de hut van de danseres was gelegen en ik zag een hand met een roos erin verdwijnen en de deur dichttrekken.

Peinzende over de Zondagslooze sfeer, over domine's, over verloren idealen en over de vlucht uit de praktijk, liep ik verder.

d. J.

Rechtvaardiging.

Dit verhaalt de lotgevallen van den brigadier Pellikaan, en werd door mij op zijn verzoek neergeschreven.

Het wil niet anders zijn, dan een poging om de over hem gestelde rechters te overtuigen, dat het zelfs voor een mogelijk plichtsgetrouwer brigadier dan Pellikaan er een is, onmogelijk is onder gelijke omstandigheden, waar het werkelijke leven met zijn ongekende hardheid en ruwheid tegen hem opbotst, de plicht in het oog te houden, laat staan te vervullen.

Wij hopen, dat dit opstel er toe zal mogen bijdragen, dat er getracht zal worden naar een, voor beide partijen bevredigende oplossing, waarbij den heer Pellikaan de gelegenheid zal geboden worden, hetzij door overplaatsing of wat dan ook, in z'n verder bestaan, voor het levensonderhoud van z'n lieve Lize te kunnen en mogen zorgen, terwijl dan ook de gemeenschap profijt zal trekken, van 't werkelijk diep in Pellikaan wortelend plichtsbesef.

I.

Lize, de vrouw van brigadier Pellikaan, wilde het dien avond haar lieve man, bij zijn thuiskomst weer eens echt gezellig maken. Haar arme „Pel” zooals ze hem vaak noemde, had toch maar den heelen dag buitendienst gehad, en dat in zoo'n snerpemde koude. Hij zou het dan ook wel fijn vinden, om straks als hij vrij was, een paar prettig warme pantoffels en een bakje heerlijke dampende koffie klaar te zien staan.

Nu was natuurlijk toevallig juist de koffie op, maar hier wist Lize wel raad. Ze had nog een uurtje voor „Pel” kwam, dan kon ze net nog even gauw bij Japikse aanloopen, om een half pondje van die heerlijke Punt's koffie, waar Pellikaan zoo op gesteld was.

Ze knoopte zich de mantelkraag hoog dicht, sloeg een warme gebreide zwartwollen doek om en verliet zoo de bescheiden woning aan de Kromsloot. Juffrouw Pellikaan was niet erg snel ter been, want een ervan was van hout, omdat ze het echte al heel lang geleden eens onder een paardentram gelaten had. Toch had onder dit gebrek, haar humeur nooit te lijden gehad. Altijd zat ze vol grappen en steeds was ze opgewekt. Gebeurde het een enkele maal, dat haar man, na een extra vermoeienden dag, wat slecht gemutst thuis kwam, dan toch wist ze hem steeds dadelijk op te beuren, door hem op haar manier eens goed aan het lachen te maken en hem met haar kleine lieve attenties te omringen.

Toen Lize eenmaal goed en wel buiten gekomen was, bedacht ze opeens, dat het toch eigenlijk veel vlugger zou gaan, wanneer ze de Kromsloot overstak, die lag nu toch al twee dagen dicht en bovendien waren er 's middags al jongens op aan het spelen geweest, trouwens als ze het niet deed, zou ze heelemaal om moeten over de Stoutjesdijk en dat nog wel in een dergelijke kou . . . . Neen . . . . ze kon het er best op wagen. En kordaat zette Lize Pellikaan eerst het houten been van de wal op het lang niet overal te vertrouwen ijs van de Kromsloot. Voor ze echter de andere oever bereikt had, verdween ze met een luide gil onder het vlak, waarover ze de andere zijde had willen bereiken.

II.

Juffrouw Plemper van de Idastraat 57 had er de geheele week al op gevestigd, deze Vrijdagavond met haar Arie eens naar het theater te gaan. Ze had hem er eerst voor moeten opwarmen en toen het dan na heel veel moeite eindelijk gelukt was zijn toestemming te krijgen, had ze er ook niet meer over kunnen zwijgen.

Zóó vol was ze ervan geweest, dat het Arie Plemper allang speet ooit ja gezegd te hebben. Van middag nog, aan tafel, had ze zich, al in haar beste plunje gestoken, weer nergens anders mee bezig kunnen houden dan alleen maar met dat fijne stuk in dat mooie theater. Om kort te gaan, er was een hevige woede uitbarsting van Arie gekomen, omdat dat beroerde theater de schuld was, dat hij nu aangebrande aardappelen en taaie beaf moest eten. Het was zoo hoog gelopen, dat Arie, buiten zichzelf, zei dat ze maar alleen moest gaan, dat hij wel thuis zou blijven, hij had er zijn buik al vol van. Dan bleef hij liever thuis, wat aan het kippenhok prutsen, waar hij toch juist mee bezig was.

Juffrouw Plemper had zich groot gehouden, en gezegd: „Goed, 't kon haar niets schelen, dan ging ze voor haar part wel alleen.” Ja! . . . . Wat kan het je in een theater nu schelen of er iemand naast je zit? Want je kijkt toch maar alleen naar het stuk. Is het zoo, of niet?

Eigenlijk had ze gedacht, Arie op deze manier het eerst weer van plan te kunnen doen veranderen, maar dan had ze toch buiten de waard gerekend, want toen het puntje bij het paaltje kwam, had ze inderdaad alleen kunnen vertrekken.

„Val door de grond!” . . . . had ze haar echtvriend bij het afscheid toege-
roepen.

„Blijf jij maar bij je kippies prutsen, wij doen de rest!”

Zoo was Arie, eigenlijk alleen uit koppigheid en tegen zijn zin, thuis gebleven, want hij had dat stuk, „De held van den nacht”, ook best eens willen zien, het had hem best de moeite en het geld waard geleken. Mopperend was hij juist weer aan zijn kippenhok bezig gegaan, toen buurman van 59 even aan kwam loopen!

„Hajo . . . . Plemper! . . . . zit je weer aan je kippies?”

„Goeienavond, Leeners! . . . . Ja, maar ik kan eigenlijk niet goed verder op 't moment, want ik heb voor dat luik daar nog een paar latten noodig en die zullen om dezen tijd wel niet best meer te krijgen zijn.”

„Wat man! . . . . dan moet je even met mij meeloopen, naar de Kromsloot, daar aan het eind van het dorp, bij de molen, daar ligt het in het water altijd vol stukken prachtig hout. Alleen zul je nu wel even een bijl mee moeten nemen want dat zit natuurlijk allemaal hard ingevroren.”

Toen Plemper en Leeners bij de Kromsloot kwamen en hout zochten, hoorden ze plotseling een snerpande gil. Ze snelden verbaasd in de richting van waar het geluid gekomen was en vonden boven het water van een wak een stuk hout uitsteken, en dat hout bewoog. Ze grepen ernaar, en haalden de hen onbekende Lize Pellikaan nat en verstijfd uit het ijskoude water op. Samen droegen ze het arme wijfje naar het huis in de Idastraat 57.

Maar wat moesten ze er daar mee aanvangen? Leeners wist wel raad, maar dat was zoo'n rare raad, en het kostte dan ook heel wat, eer ze er toe besloten.

Ja, had Leeners gezegd, vroeger in de militaire dienst, had hij altijd hooren beweren, dat het 't beste was om menschen, die je uit een wak had opgevischt en die niet meer bij d'r positieven waren, heelemaal naakt uit te kleeden, een paar flinke glazen cognac te nemen, en er dan zelf ook heelemaal uitgekleet, heel dicht tegen aan, bij in bed te kruipen.

Na lang heen en weer praten, waarbij Leeners zei, dat Plemper het 't best kon doen, en Plemper beweerde, dat Leeners als weduwnaar het nog veel beter kon doen, had toch de cognac, die ze voor alle zekerheid beiden maar vast ingenomen hadden, de uitwerking, dat ze samen vrouw Pellikaan ontkleeden en zich beiden poedelnaakt tegen haar aan in 't bed opdrongen, om haar zoo weer in 't leven terug te voeren.

Door de genoten cognac, vielen Leeners en Plemper weldra in een diepen slaap en deden zoo sluimerend heel mooi werk, want als ze wakker zouden geworden zijn, zou met hen Lize Pellikaan ontwaken.

III.

Brigadier Pellikaan ontmoette op den hoek van de Klopsteeg, bij de grutterij van Japikse, den angent tweede klasse Kamstra, beantwoordde het correct saluut van den jongeren collega, en samen verdwenen ze in de donkerte van het Idastraatje, waar de ver uiteen staande straatlantaarns, de diepe duisternis van den kouden en guren Decembernacht nog sterker deden uitkomen.

Ze waren beide dik ingepakt. Gisteren toen plotseling de zeer strenge vorst was ingevallen, waren dadelijk de dikke wollen wanten en de grijs-grauwe wintermutsen tevoorschijn gehaald, en ook was er nog een extra borstrok bij aangetrokken. Want wat zou er worden van een gemeenschap, waar de handhavers der wet niet hadden, om zich tegen de koude te wapenen, waar het naar misdaad en wanorde spiedend oog de scherpte van blik verliezen en de door vorst verstijfde ledematen weigeren zouden de bedrijvers van zulk kwaad te vatten?

Toch voelden de beide plichtsgetrouwen zich verre van behagelijk, en zonder dit voor elkaar te willen weten, verlangden beiden vurig naar de ronkende potkachel en de pijp tabak welke hen wachtten, thuis, ... straks als de dienst zou zijn afgelopen.

Zwijgend liepen ze zoo een tijdlang naast elkander voort, tot Pellikaan de stilte verbrak.

„Nog wat te doen geweest, Kamstra?”

„Een paar kleinigheden Brigadier . . . . In de Boterstraat hing de jonge Huisman in een zwart hemd over de onderdeur, die heb ik licht gewond naar binnen moeten dragen . . . . dan . . . . op de kaasmarkt heb ik nog driemaal scherp af moeten geven, omdat een troepje kwajongens „Colijn z'n naam is klein” zong en verder heb ik de brandweer van de Gedempte Sloot gealarmeerd voor de kerk van het Wapenveld, waar de pompinstallatie van het orgel weigerde en de menschen zonder muziek niet zingen wilden, wat natuurlijk als er niet ingegrepen wordt altijd aanleiding tot ongeregeldheden geven kan.”

„Prachtig Kamstra! Een drukke wijk anders . . . Geef mij je zakboekje maar even dan kan ik het afteekenen?”

En bij het schamele licht van een straatlantaarn, deed brigadier Pellikaan z'n plicht en gaf door het afteekenen van het boekje te kennen, dat ook de agent tweede klasse Kamstra z'n plicht naar behooren had volbracht. Zoo past in een goed geordende samenleving alles als een bus in elkaar. Dit geeft ons 's avonds bij het ter ruste gaan, ook steeds dat zekere gevoel, dat we weten, dat er een groot getal van plichtsbetrueters is, welks dure plicht het is toe te zien, dat anderen hun plicht doen, ja zelfs de plicht hebben desnoods geweld te gebruiken om anderen tot het doen van de plicht te dwingen.

Blij als Pellikaan was, dat hij, na de formaliteit van het afteekenen, zich de rechterhandschoen weer aan kon doen, kwam plotseling uit de deur op no. 57, een in nachtgewaad gehuld vrouwspersoon, luid snikkend op de beide politiemannen toe.

Ze deed de twee een zeer verward, door huilkrampen vrijwel onverstaanbaar, verhaal, en smeekte Pellikaan om toch eens even mee te gaan. Pellikaan zei Kamstra even buiten wacht te houden en verdween met de vrouw in huis.

Ongeveer drie uur nadat dit gebeurde, kwam uit het zelfde huis dezelfde brigadier Pellikaan zwaar onder invloed van alcoholhoudende dranken aan de arm van een evenals hij luid lallende Lize.

De agent tweede klasse Kamstra rekende beide in en bracht ze nadat hij om assistentie verzocht had, naar het posthuis aan de Oude Sloot.

Den volgenden dag, bij het verhoor van Pellikaan, gaf deze het geheele relaas van de vreeselijke vondst, door hem gedaan in het bed van Arie en juffrouw Plemper.

Zijn lieve Lize had hij gevonden als een veile deerne, niet met een maar met twee vreemde mannen tegelijk in een vreemd bed.

Dit schouwspel had onze goede Pellikaan zóó aangegrepen dat hij luidsnikkend vrouw Plemper om de hals gevallen was.

Toen het eindelijk aan Leenders, die het eerst weer tot spreken in staat was, gelukte te verklaren, wat die leege cognacflesschen en dit schijnbaar in duplo gepleegd overspel te beduiden hadden, zonk het bij het bed aanwezige gezelschap elkaar diep ontroerd in de armen.

Nieuwe cognac werd gehaald, vijf flesschen, want dat was zoo goed voor Lize, anders kreeg ze misschien longontsteking. Alle aanwezigen dronken natuurlijk mee op de goede afloop. Ze dronken teveel, want na een overmaat van leed moet een overmaat van vreugde het evenwicht herstellen. Mijne Heeren rechters! In een zoo diepe ongekende vreugde leeft de mensch los van verleden en toekomst geheel onhistorisch, zoodat hem als vanzelf het door de historie gekweekte plichtsgevoel afvalt.

En zou nu door deze menscheijkheid de Heer Pellikaan getoond hebben niet voor z'n functie van brigadier geschikt te zijn.

Kom mijne Heeren rechters, zou niet veeleer een diep levend mensch als Pellikaan juist om deze menscheijkheid dienen bevorderd te worden.

C. B. R.

SEANCE

H

Strooptochten door Lezerland.

Het verloren Paradijs.

Er loopt in deze overintellectuele tijd nog een merkwaardig scherpe scheidingslijn tusschen onze reacties eenerszijds op verschijnselen die we door een grondige parate kennis, gecombineerd met voldoende deductief vermogen tot op eenige diepte verklaren kunnen, en aan de andere kant op gevallen, die ons noch door hun uiterlijke verschijningsvorm, noch door een nauwkeurige analyse iets van haar ontstaan en voortbestaan onthullen.

Massa-bewegingen, massa-werkingen in de meest algemeene zin, waarvan de ongebreidelde en, op het eerste gezicht, richtingloze potentie vroeger een panische angst teweegbrachten (wij denken hier bijvoorbeeld aan het Kaas- en Broodvolk) verloren veel van hun verschrikking, toen men door een verder gevorderde kennis van de psychologie van individu en massa, een zekere lijn in het ontstaan van een beweging kon ontdekken, en extrapoleerende de loop van haar verdere ontwikkeling eenigermate kon voorspellen. (Hitler-beweging).

De angst, de hulpeloze verschriktheid geldt slechts het ongekende, het buiten de orde der dingen staande, het ongeklasseerde.

En onze bangheid voor een catastrofe verdwijnt reeds goeddeels door de kennis van de individuen die haar aanrichten.

Doch juist die angst kan tot verhoogde activiteit prikkelen. Een voorbeeld? Welnu, men hoeft niet ver te grijpen:

Voor jaren heerschte er in het Corps een ziekte, een venijnige ziekte, uitmergend, gluipend, die door het been vrat, door het hart woekerde.

Hij zette zich in de hersenen, en zoog het verstand weg. Het was de Lezer-ziekte, en zij die nog van de kiemen vrij waren sneden met hartsucht, met bezetenheid in de wonden.

Het was een gulden tijd, steeds scherper werden de messen, steeds hoger spoot het bloed.

Een feest van woorden, een zinvolle orgie . . . . totdat, eindelijk, de bacil zich meldde, schuchter, klein en argeloos: de Lezer, de Ik-Lezer; en ontwapend door zijn machteloosheid, en wat verward door zijn schimmige verschijning, stak men de messen in de schede.

Vrede op aarde, de pantoffels tot dogma verheven, de Lezer Koning.

Lof der Lezers.

De Lezer is het Volmaakte Wonder. Vraag aan iemand, wie hij is, en iedereen zal hem kennen, maar niemand zal U op Uw vraag antwoord kunnen geven.

Hij paart een wazige schijngestalte en een wat griezelig, vierdedimensionaals overal tegelijk zijn, aan een dikwijls al te tastbare realiteit. Hij staat buiten de orde der dingen, en is tegelijkertijd haar slaaf. Hij is niet mensch, hij is anders, meer: hij is op de achtste dag geschapen. Hij is Lezer, Lezer, Lezer, een bronzen statue, een onwrikbare rots. Neen toch, beter, hij is een kristallen zuil, waar men doorheen kijkt, en zich de vuisten op te pletter slaat.

Bandjes glijden in zijn brievenbus, prospectussen, kranten, Spiegels, hij neemt ze in de handen en glimlacht tegen het koele papier. Dan zuigen zijn oogen en in drensende regelmaat dalen woorden, zinnen, kolommen in een bodemlooze put van gelijkmoedigheid. V.C.S.B., Freud, Luitenant Asjes, Lustrum Spiegels, de Opstandigen liggen daar gelijkmatig van slijk overtoegen, onkenbaar verminkt.

Neen, ik wil in die put niet zien vandaag, op deze Feestdag, ik wil slechts zien de glimlach van de Lezer, van de zwijgzame, begriplooze, zich verzadigende.

Ik weet het nu heel duidelijk: de Lezer is slechts een glimlach; glimlach over het drukke gedoe van de zich uitsloovenden, glimlach van te weten, buiten de dingen te staan, te weten, Lezer te zijn.

Het is fijn terwille van zoo'n Lezer thuis te blijven inplaats van bier te gaan drinken, voor hem in regen en wind door Delft te loopen, voor hem te lijden om hem te verzadigen.

Het is herfst nu, en ik voel mij heel droefgeestig, want nu komt ook de winter, die nog wel afschuwelijker zal zijn dan de somberste herfstdag. De lezer glimlacht, kleedt zich in zijn dikke onderbroeken, en lijst zich voor zijn winterslaap in in zijn spionnetje. De seizoenen buigen zich voor hem.

De meeste menschen zondigen wel, al is het slechts uit angst voor de consequenties die voortvloeien uit een onbevleete levenswandel. De lezer

zondigt niet. Het is zijn hoogmoed *niet* te zondigen, niet te kunnen zondigen, gelijkmoedig te zijn, te moeten zijn, *lezer* te zijn en niet anders!

Bede.

O, Heer, neem toch zijn steenen hart,
En gooi het voor de zwijnen,
Want zelfs die duldelooze pijnen
Maken van hem, de Lezer, nog geen bard.

En te gemakkelijker zal hij het Paradijs herwinnen.

L.

* * *

Trein in den nacht.

Een wolk van smook en dansende vonken,
Grijs en rood.
Daartusschen het wit van den sissenden stoom
Hijgend als een woede hond
Die den heelen dag jaagde, maar zijn prooi niet vond.

De machinist is welgedaan
Hij rookt pijpen, en zijn glimmend gelaat,
Is een rijpe tomaat.
Alleen zijn oogen staan scherp,
Zij turen, langs wiegende telegraaflijnen,
Naar de seinen.

Die houden wacht in den donkeren nacht,
En zorgen, dat de veege lijven,
Van slappe, slapende of verveelde menschen
Behouden blijven.

Een vrouw is onrustig
Zij kijkt naar de lichtjes op het zwarte land
Glijdend,
Als was er een onzichtbare hand,
Die ze voorttrok.

Anderen slapen of gapen met wijdopen mond
Hun verveling uit,
Die blijft hangen als de walm in de lage kajuit
Van een vrachtboot.

Wie durft lachen bij deze menschen?
Die de reis en de trein en zichzelf verwenschen,
En hun zware oogleden alleen even lichten,
Om een vermoeide blik te richten,
Op hun horloge.

Bij het gierend gegil van knarsende remmen
Kijkt iedereen op.
Van het station komen verwaaide stemmen
Van wachtende menschen, en het personeel,
Dat doorloopen waant of vraagt te passeeren
Met hun volle wagens; „Past erop heeren”.

De reis is voorbij.
Nog een laatste armrekken,
Dan opstaan om een jas aan te trekken,
En roepend een witkiel te bevelen
Er zijn er velen,
Die ervan houden om voor een handvol koper
Als heer te loopen achter een zwoegenden sjouwer.

Geheimpjes uit het Spiegelarchief.

1. Het marmotje van W.

.... Wil je ook je moeder bedanken voor haar brieven aan W. en mij? Hoe vind je deze foto van W. met zijn marmotje? Hij vond het diertje op straat en wou het met alle geweld behouden. Verleden week is W. leelijk ziek geworden. Hij had te veel met z'n marmotje in de open lucht gespeeld en daardoor kou gevat. Maar nu mag hij gelukkig een beetje meer doen en wat opritzen in bed.....

2. De poes van W.

.... Kijk, kijk, kijk. Een poes. Dag poes, dag poezepoes. Wit met zwart. Zwerfkat zeker. Nee, nee, nee poes, niet weglopen. O, wou je dáárlangs! Nee vrind, dat zal niet gaan! (Schrijver houdt poes tegen). Poes, poes, poes, pspspsp. Zoo, ha, nu heb ik je (schrijver pakt poes). Nou kan je niet weg. Lekker (?) Nou ga ik je eens bekijken (schrijver bekijkt de poes eens). Leuke oogjes. Wat denk jij nu poes? Dénk je eigenlijk wel? (poes knipoogt). Ja hé, natuurlijk. Jij denkt op 't oogenblik dat het wel lekker warm is in mijn armen, maar je zoekt ook een uitweggetje: nou kan ik er vandoor (poes grinnikt en ontsnapt)....

(De ophelderingen tusschen de haakjes zijn van de Redactie).

3. De droom.

.... Jan zegt: „Godv.... Piet, dat is een mietersch kind” en slaat zijn borrel om. Piet zwijgt geergerd, Jan's ruwheid werkt stuitend op hem, hij vindt dit net zoo'n mooi lief meisje als zijn verloofde en hij heeft een afschuw van Jan's mietersche kinderen....

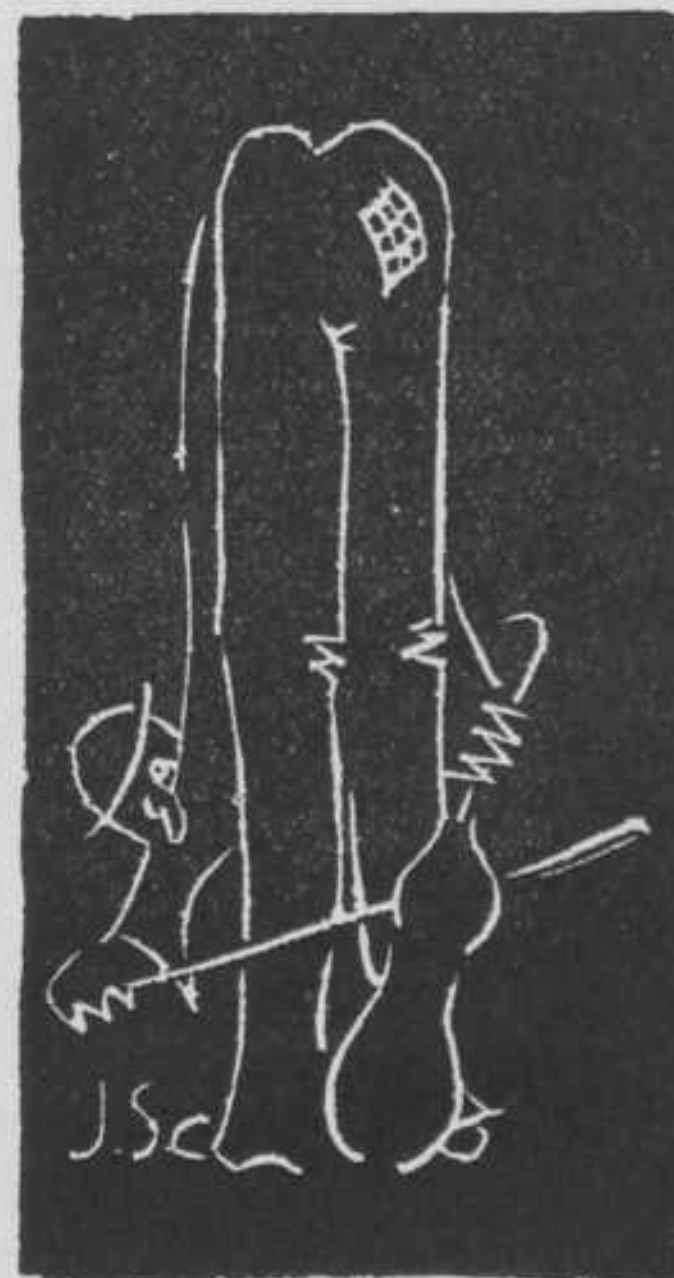
.... en hij droomt.
Hij droomt dat hij ingenieur is en directeur van een fabriek. Hij heeft zijn secretaresse ontslagen. Nu komt de nieuwe solliciteeren.
De deur gaat open, een slanke vrouw zweeft naar binnen, ze gaat op zijn bureau zitten en trekt haar jumper uit....
Meer hoeft Piet niet te dromen. Hij valt bereids in een gezonde slaap. Den volgenden morgen gaat hij verfrischt ter kerke....

4. Gek.

.... Gillend van angst ren ik de wenteltrap af. Die heele, lange weg terug door het klooster.
Hijgend sta ik stil midden in de Peperstraat. Van alle kanten komen menschen en agenten op me toe.
Ik schijn akelig geschreeuwd te hebben.
In de spiegelruiten van Croon zie ik mezelf staan. Mijn haren zijn spierwit geworden.
Ik begin te lachen en bied de verbouwereerde agenten ieder een sigaar van acht cent aan....

5. De kaashandelaar.

.... Dáár heb je hem. Hij is het, hij is het. Vlak voor hem.
Rob schijnt er verwilderd uit te zien, want de man kijkt angstig verbaasd. Fijne kaashandelaarsoogen!
— Dag meneer.
— Ja wat is er, moet je vuur hebben?
— Nee meneer, ik wou U wat vragen.
— Ga je gang.
— Bent U kaashandelaar?
Goud waard is het gezicht dat hem aanstaart; eerst dom onbegrijpend, dan woedend en beleedigd.
— Ben je belazerd?!
Rob ziet het al en maakt dat hij wegkomt. De rotzak! Hij is hoogstens rentenier. Alles valt tegenwoordig tegen.
Toch wel gek geweest....

Afscheid.

Stom ligt Luuk achterover in zijn stoel en staart naar het plafond. Zijn oogen zien het vliegje niet dat moeizaam kruipt over 't ingewikkelde relief van mortel en grijsgeworden kalk.

Zoo juist heeft het zwarte mannetje de kamer verlaten en met het zachtjes sluiten van de deur is een vette, snijbare stilte als een moltondeken over de kamer gevallen.

— U doet het beste met een kleinigheid in te pakken en de trein te nemen, zijn zijn woorden geweest, — om 7.14 uit den Haag, kunt u nog wel halen.

Kunt u nog wel halen . . . . kunt u nog wel halen . . . . het echoot na, blijft hangen in een plooi van het gordijn, maakt zich los en springt over op de teekentafel: — Kunt u nog wel halen . . . .

De klok wijst zes uur vijf, nu hangt het aan de groote wijzer: kunt u nog wel halen . . . . De wijzer kan niet verder, de klok staat stil.

— Wat kan ik halen, denkt Luuk. Het vliegje heeft een glijvlucht gemaakt langs het plafond; het zit weer stil.

— Ik kan het nog wel halen, maar wat ook weer . . . . hij kan het zich nauwelijks bedenken, — oja, de trein; de trein naar huis kan ik halen.

— Maar waarom? Waarom de trein? Waarom de trein naar huis? Dat heeft het mannetje gezegd en die had het opgezocht in 't spoorboekje. 7.14 kan u nog wel halen. En het mannetje, waar is dat nu gebleven? Hij is de deur uitgegaan, de trap af, de buitendeur heeft geslagen en weg is hij.

Die komt nooit meer terug. Of misschien . . . . ja misschien komt hij voor mezelf nog eens terug. Maar nee, dat kan niet. Zoiets komen ze je zélf toch nooit vertellen? Zou een mooie boel zijn als de doodbidder je kwam vertellen dat jezelf gestorven was. Dat zou je toch zelf wel weten. Nee dat is belachelijk. Of eigenlijk ook weer niet belachelijk. Je ouders zijn toch van je eigen vleesch en bloed. Dus als je vader sterft ga je zelf ook dood min of meer. En toch is het doodbiddertje gekomen om het te zeggen. Dat klopt ook, want ik *wist* het niet. Toch ben ik het zelf. Dus hij kwam zeggen dat ik, IK dood ben. Dus wél belachelijk. — Ik breng U treurig nieuws meneer, heeft hij gezegd.

Luuk, die pas weer in Delft is, na een lange vakantie in de Alpen met zijn verloofde, heeft hem op de schouder getikt en vroolijk gezegd: — Kom maar op kraai, ik kan 't hebben vandaag. Toen heeft hij twee biertjes besteld beneden, om het mannetje op zijn gemak te stellen.

Het kleine doodbiddertje was bevend begonnen en bij stukken en brokken was het nieuws te voorschijn gekomen. De tram, thuis in Almelo, een groentekar, Luuks Vader. Omvergereden, gevallen, zijn Vader, de kar. De tram er overheen, hoofd eraf, been eraf . . . . dood. Vader. Dood. Daarna was 't mannetje beter op dreuf gekomen. Met allerlei raadgevingen had hij geprobeerd de schok op te vangen.

Net of je iemand met een mes steekt en denkt dat de wond dichtgaat zoodra je 't mes weer terugtrekt!

Zoo is het dus. Luuks Vader is dood. Dood door de tram. De tram zijn schuld? Nee, de schuld van de groentekar. Welnee, niemands schuld. Hij is dood.

Dood is dood, zonder schuld.

Luuks Vader is dood en meer niet.

Op de gang staat de ploerterij met twee pils. Zij heeft al drie keer geklopt.

P. H. B.

Concordia.

Het anders zoo stille en bezadigde grensplaatsje, schuilgelegen tusschen wat hoogopgaand hout en onder de hoede van een rijzige kerktoren, is gehuld in het feestelijk gewaad van kermis, dans en maskerade. Reeds eenige dagen heerscht een ware feeststemming onder de inwoners; scholen zijn gesloten, café's zijn tot diep in de nacht geopend, het stadhuis en het postkantoor zijn fraai verlicht; kortom het stadje viert op vroolijke wijze zijn vierhonderd-jarig bestaan. Voor de laatste feestavond, die op Zondag valt, staat een heel aantrekkelijk feest op het programma. Vele brieven betreffende wijn, muziek, servies, bediening zijn door de handen van de feestcommissie gegaan om de statige stadsgehoorzaal om te tooveren in een modern danspaleis. Zoo spreekt het ook vanzelf, dat van ver uit de omtrek menschen in feestkleedij zijn komen aanrijden, om zich dien avond te geven aan de Muze van de Dans.

Onder deze schare bevindt zich ook een ambtenaartje van een naburig grenskantoor, die reeds, uit hoofde van zijn beroep, veel over de feestelikheden had gelezen. Maar zijn werk, dat misschien duizenden zouden begeeren, om hun nieuwsgierigheid betreffende de gedachten en daden van anderen te bevredigen, is voor hem een droge doode lectuur geworden; de lectuur nl. (als men die zoo noemen mag!), die talloze minnende, scheldende, gelukwenschende schepselen per brief over de grens trachten te sturen. De oprechtste beloften, vurigste wenschen, hartelijkste dankbetuigingen worden hem opgebiecht en hij heeft te schiften, te verbieden, door te zenden. Zijn macht is groot.

Nu zit hij als ieder ander in de lawaaijerige danszaal. Een kleine jasz-band, glimmende muziek, schalt gesyncopeerd rythme in de volle ruimte. Lachende gezichten.

Confetti, serpentines, ballons.

Is dat lachwekkend?

Zoo zit hij geruimen tijd in overpeinzing, becritiseert zijn omgeving, blijft alleen en kan beter weggaan.

Hij betaalt zijn consumptie en staat op, als juist de zijden glans van een zeer bekoorlijke jongedame langs hem heen zweeft. Doordat zij plotseling terecht komt in het gedrang van een troepje pratende feestgangers, laat zij bij ongeluk haar handtaschje voor de voeten van de criticus vallen, die zich, snel bukkend, van het taschje meester maakt en zijn buit met een beleefd knikje aan de bekoorlijke verschijning overhandigt. Een innemend glimlachje en een parelend „Dank U vriendelijk” maken van hem een ander mensch. Zonder een oogenblik verder te aarzelen vraagt hij haar voor de volgende dans en als dit experiment geslaagd is, gaan zij samen aan een tafeltje zitten. Zij praat veel en betooverend en hij spreekt ook, misschien meer dan hij ooit achter elkaar gezegd heeft, toch nog weinig vergeleken bij haar.

Als de lichten al worden uitgedraaid, brengt hij haar naar de garderobe en helpt haar in haar jas.

Dan een vrij langdurige afscheid . . . .

Als onze jongeman de volgende ochtend op kantoor komt, liggen al stapels brieven op hem te wachten. Met een opmerkelijke geestdrift begint hij een zekere categorie brieven te lezen. Hij heeft voorbeelden nodig. Nooit had hij gedroomd, nog eens ooit zó'n brief te willen schrijven, een brief gevuld met belachelijke sentimentaliteiten, een brief als een stortbed voor een overlopend gemoed. Alles, wat maar eenigermate voor hem te pas kan komen wordt nauwkeurig overgeschreven, epistels over andere onderwerpen worden ongelezen terzijde gelegd. In zijn opgewondenheid neemt hij niet eens de moeite de brieven weer in de enveloppen te doen.

Lieve . . . . Innig geliefde . . . . Wat is dat?

Boven die brief haar naam!

De naam, die nu reeds meer dan tien uren door zijn hoofd gonst!

Een kort oogenblik hangt hij wezenloos achter in zijn armstoel; dan bedenkt hij met schrik dat over twee minuten de post moet worden doorgezonden.

Met een zenuwachtige haast vouwt hij de papieren op, duwt ze in de eerste de beste passende enveloppe, plakt ze dicht en gooit zijn heele ellende in een jutte postzak.

Tec inleiding van Technocratie en Planwirtschaft.

Technocratie.

Van de oertijd af tot aan het ontstaan van de stoommachine had de menschheid voor energie alleen de beschikking over de eigen persoonlijke werkkraft en de energie van wind, water, huisdieren en houtvuur. Alles met elkaar gerekend zal het, aangezien het arbeidsvermogen van een mensch circa 1—10 PK is, per persoon per dag wel niet meer dan 1 paardekrachttuur geweest zijn.

De stoommachine, later geholpen door meer moderne krachtwerktuigen, heeft de beschikbare energie enorm vermeerderd; en uit het tegenwoordige wereldverbruik van circa 1500 miljoen ton steenkolen en 200 miljoen ton olie per jaar kunnen we berekenen dat in West-Europa en Noord-Amerika per dag ongeveer 100.000 calorieën per persoon gebruikt worden. Voor de energie van één paardekrachttuur gebruikt de mensch per dag circa 3000 calorieën aan voedsel. Eeuwen lang bleef de beschikbare energie staan op die 3000 calorieën per dag. Toen, met de stoommachine, steeg het bedrag eerst langzaam en in de laatste 50 jaar sneller, tot op de 30-voudige grootte. Die stijging ging gepaard aan een groot verbruik van metalen, noodig bij de omzettingen voor productie van goederen en voor transport. Door de vervanging van huiselijke arbeidskraft door machines zal de toename der goederenproductie (aannemende dat het grootste deel van de energie bij goederenproductie verbruikt wordt) veel meer dan het 30-voudige bedragen, en eerder het 100-voudige geworden zijn.

We kunnen op dien weg echter niet doorgaan. De nog onontgonnen voorraden aan steenkolen, olie en metalen zou door een nogmaals dergelijke stijging in enkele generaties uitgeput zijn. Die stijging volgt, grafisch uitgezet, vermoedelijk ook een lijn als een groeicurve, buigt op zeker tijdstip om, en nadert een maximum. En komt er geen ander maatschappelijk bestel dan hebben we waarschijnlijk dat maximum ongeveer bereikt en is de maatschappij wat dat betreft eenigszins gestabiliseerd op een verbruik aan energie van ruwweg 100.000 calorieën per persoon per dag. Technocratisch uitgedrukt: na 7000 jaren van laag energieverbruik is de menschheid in Europa en Amerika in een kort tijdsbestek overgegaan in een andere maatschappij van techniek en groote energie-omzettingen.

Werkeloosheid.

Tegelijkertijd had er in de laatste 150 jaar een sterke bevolkingstoename plaats. Voor West-Europa en Noord-Amerika neemt men aan dat die toename omstreeks het jaar 2000 tot staan zal komen en dat de bevolking daar dan een maximum bereikt van omstreeks 700 miljoen inwoners. Tot nog toe is (voor de crisis) voor het aantal beschikbare arbeiders uit de groeiende bevolking steeds werk gevonden, niettegenstaande er door invoering van nieuwe machines telkens arbeidskrachten overbodig werden. Het leek alsof ten slotte arbeiders, die door verbetering in de fabriekmatige productie in één tak der industrie werkeloos werden, wel weer een onderkomen vonden in een andere tak. Dit was te danken aan vrije emigratie en een gunstige samenloop van omstandigheden.

Deze merkwaardige toestand bracht er de economen toe om te spreken van een wet der compensatie. Niets wees er echter op dat dit werkelijk een wet was, en dat die altijd zou gelden; het was meer een gelukkige toevalligheid dat het tot nog toe zoo was.

In de laatste jaren is men zeer ernstig aan deze wet gaan twifelen, en het lijkt nu meer of we blijvend met een tragisch groot aantal werkelozen zullen blijven zitten. De eigenlijke productie-rationalisatie is nog in een beginstadium, en heeft de tendens om vooral zich uit te werken in besparing van arbeiders.

Aan een groot aantal werkelozen is dus ongetwijfeld de techniek voor een deel schuld; waarschijnlijk echter voor een nog groot deel ook het falen van het geld in haar missie.

Geld.

De groote energiehoeveelheden die tegenwoordig omgezet worden, moeten verrekend en gecontroleerd worden. En dit geschiedt op dezelfde ouderwetsche basis als vroeger, door geld.

Geld faalt daardoor in de moderne technische maatschappij op 3 manieren:

1. De snelheid van geldomzet is door clearing en andere manipulaties wel wat gestegen, maar de hoeveelheid goud, die basis is van het geld, is per hoofd maar weinig gestegen. De door een persoon afgegeven arbeidstijd was altijd een maatstaf voor zijn loon en vroeger was loon het voornaamste ingrediënt van een product. Nu er 30 maal zooveel energie per persoon omgezet wordt is dus energie eigenlijk het voornaamste element van de geproduceerde goederen geworden. Het productievermogen is te groot

geworden voor geld en zijn derivaten. Men heeft zich beholpen door het ruilmiddel te vervangen door papier, gedeeltelijk gedekt door goud, door cheques gedekt door vertrouwen, door credieten met dekking van slechts enkele procenten. Geld kreeg skyscraper-allures zonder wetenschappelijke onderbouw, terwijl de „streekgrens” daar lag waar vertrouwen die luchthartig plaatste. Wanneer dan in zeker tijdperk vertrouwen er uit verdamppt, gaat geld onder de belasting doorknikken.

2. In de laatste jaren dreigt bovendien bij de productie ook nog de persoonlijke arbeidstijd sterk te verminderen. Bij theoretisch denkbare automatische machines bevat het resultaat alleen grondstof en energie, installatie-slijtage en directiekosten. Loon valt daaruit bijna weg. Hoe moet dan echter de overbodige arbeider aan geld komen voor levensonderhoud en ook om de producten der automatische machines te kopen?

3. De overtuiging groeit dat geld bezig is een fictie te worden, en nu het bereiken van dat welvaartspeil dat technisch mogelijk is, belemmert.

Voorraden.

Nog een ander punt dreigt catastrofaal te worden. We zijn aangeland bij een toestand, dat er voorraden zijn, zoo groot, dat ze niet meer verdwijnen. Tarwe was er (voor de droogte van den zomer) zooveel als bijna een geheele wereldoogst bedraagt. En van katoen, koper, koffie, tin, rubber en nog eenige andere grondstoffen waren er ook hoeveelheden, die tegen een wereldjaarproductie aan liepen.

Een artikel echter waarvan een groote, niet meer weg te werken voorraad bestaat, ontredert de markt.

Vraag en aanbod is dan niet meer in evenwicht te brengen en de prijs wordt dus een fictie. De economische wet van de prijsbepaling door vraag en aanbod, en de regeling van de grootte van de vraag of het aanbod door de prijs, geldt niet meer bij deze groote voorraden.

Hier faalt, ook weer plotseling, het idee ruilmiddel en het idee markt.

Planwitschaft.

De maatschappij is zeer plotseling, en wel in de tijd van eigenlijk slechts één generatie, gekomen in de toestand dat het energieverbruik overheerschend geworden is, dat de fabriekmatige productie de compensatietheorie omvergeworpen heeft, dat de bevolkingstoename ook blijvende werkeloosheid tengevolge heeft, dat het controlesysteem op geld gebaseerd de spanning niet meer uithoudt, dat voorraden de klassieke wet van vraag en aanbod tarten.

We zitten met zooveel moeilijkheden dat het haast een bovenmenselijke taak lijkt om er uit te komen.

Op zijn beloop laten is onrationeel. Men voelt dat er een plan gemaakt moet worden en een saneering noodig is. Men moet een inventaris opmaken, nagaan wat gezond is, uitsnijden wat belemmerend is.

Gezond is de technische wetenschap, gezond de fabriekmatige productie, gezond de geschoolde arbeidersstam, gezond het bestaan van groote voorraden aan grondstoffen. Niet gezond zijn de klassieke wet van vraag en aanbod, bepalende de prijs, niet gezond de controle op ruilmiddelbasis. Noodig is daarom een rationeele regeling van het productie-proces, waarbij niet geproduceerd wordt naarmate goud plus crediet (een volkomen irrationeele psychologische factor) het bevelen, maar waarbij de productie der grondstoffen, halfabrikaten en massa-artikelen, gestabiliseerd door groote voorraden, rationeel geschiedt en vooraf uitgedacht is. De productie moet becijferd worden naar behoefte en capaciteit der beschikbare arbeidskrachten, beschikbare energie en installaties, op grond van wetenschappelijke controle, niet door geld maar door een nog uit te denken boekhoudkundige vergelijkings-verreken-eenheid.

In uiterst sobere woorden is in het bovenstaande gepoogd de kern van de ideeën van technocratie, credietreformering en planwitschaft weer te geven.

Goud was het magisch symbool, de stimulans van de handel, 70 of meer eeuwen lang.

Nu zien we in de naaste toekomst goud onttroond, handel veelal door distributie vervangen, productie geordend.

Dat veroorzaakt een hergroepering en herwaardeering van vele begrippen. We zullen een generatie „ontwortelden” krijgen, die psychologisch niet zonder gevaar is. En voor dat we steun gevonden hebben aan nieuwe tradities zullen heel wat conflicten opgelost moeten worden.

De energie-ontplooiing die we argeloos begonnen, dwingt ons nu, noodlottig, om 70 eeuwen traditie om te buigen in een andere richting.

Het is de grootste opgaaft die ooit een generatie krijgen kon.

Ir. D. A. DE FREMERY,
(Oud-redacteur „Studenten Weekblad”).

Ver van Delft.

Er zit gang in het werk.

Minuut na minuut spert de betonmolen zijn breede bek wijd open en schreeuwt om voedsel. Steeds is er een nieuwe lading zand, grind, cement. Maar deze honger is in dit driftige leven niet te stillen.

Paarden trekken zwaar beladen kipkarren aan. Voerlieden jachten hen tot uiterste inspanning.

„Hei, hort!” Luid knallen de zwepen.

Met een smak worden de wagens gekiept, het zand sliert uiteen en knersend valt het grind.

„Hei, hort!” Een nieuwe reeks wagens. De paarden slaan met hun hoeven diep in de grond. Stofwolken warrelen omhoog.

De molen slurpt, als bezeten draait de mengtrommel, kamraderen klauwen in elkaar, lossen zich haastig, de trommel duikelt, een stroom modder gulpt uit de bek, de brei glijdt af, betón!

„Méér betón!” Hoog van het bouwwerk wordt het geschreeuwd. „Méér beton aan de molen!”

De man aan de molen vloekt. „Hei, vlugger verdomme!”

De cementdragers kijken even op. „Vlugger verdomme!” Zij halen hun schouders op, dan bukken zij zich weer zonder een woord verder te zeggen. Alleen zijn hun bewegingen haastiger geworden en neidig ploffen ze de zakken cement neer.

Bij elke plof stuift het. Een fijne grijze poeier dringt in neus en ooren, het vreet in de huid en het verminkt het gezicht. De heele bouwplaats is ermee verpest. Al dagen is het zoo, het is bijkans ondragelijk, maar er is geen tijd om op adem te komen: „Méér beton!”, onafgebroken braakt de molen nieuwe hoeveelheden, in het vroeg van de ochtend en in het laat van de middag nog.

Als een idool heerscht de hijsctoren over het bouwwerk. Van ver roept hij de mensen tot strenge arbeid. Door hem gebeurt het werk.

Langs de lange hijschmast glijdt bak na bak beton omhoog, elke hijsch gaat moeizaam, strak is de kabel gespannen, de toren trilt.

Als de lading gebracht is, dan valt de bak gierend omlaag. Rusteloos is dit spel, hijschen, halen.

Hoog in de toren wordt de beton in een lange goot gelost, die haast elk gedeelte van het werk bestrijken kan. In suizelende vaart glijdt een massa omlaag, naar de stort. De goot buigt diep onder het gewicht, sneller schiet de stroom van meters hoogte de diepte in en als een lawine stort zij zich uit over het ijzeren netwerk, dat hier gespannen is. Klirrend spatten de stenen op de staven, er is een broddelend leven; dan verebt de modder, het leven is verzwolgen en traag trekt over het werk een grijs doodskleed, dat wel het lichaam voor bederf behoedt, maar de geest is dan mede verstard.

Op de stort zie ik toe.

„Denk erom, mijnheer, zorgvuldig storten, dit werk vereist veel zorg!” Zwak klinken mij de woorden van de hoofdopzichter nog in de ooren.

Het kost moeite goed op te letten.

Een loome dag ligt over de stad en het land. Ik voel mij afgemat in deze benauwdheid. Het voortdurend geratel van de molen, het hooge zoemen van een enkele bouwlier, het snerpen van een zaagmachine, het getimmer aan bekistingen, al deze geluiden versmelten tot een dreinsend lawaai. Het bonst in mijn hoofd, het denken is mij onmogelijk. O! het liefste zou ik ver weg willen vluchten, ver weg van dit martelend bestaan. Rust, ik snak er naar terug te keeren, naar het stille leven van vroeger, weer rust te hebben. Maar hier is geen tijd voor soezen. „Zorgvuldig op letter, mijnheer!”

En er moet goed opgelet worden, deze wapening heeft heel nauwe mazen. Een enkele steen kan er makkelijk bekneld tusschen raken, er kunnen grindnesten komen, dan is het werk waardeloos.

Van de stortploeg staan een paar man met lange stokken in de beton te prikken. Gedachteloos verrichten zij hun taak, lamleendig is hun houding en ze gapen. Ik wil hen wat toeschreeuwen, maar de woorden komen niet over mijn lippen.

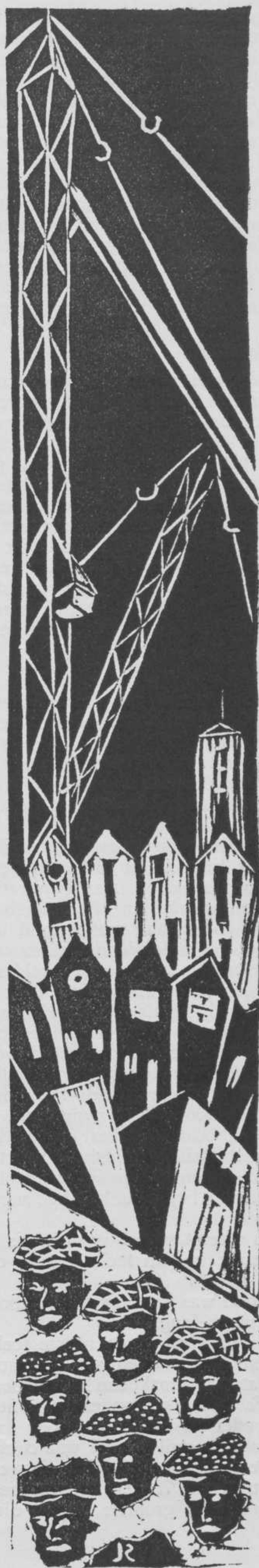
Een man strijkt met een plak de pasgestorte vloer af. Hij behoort dit eerst met een rei te doen.

„Waar is de rei?”

„Dit werk hebben we altijd zonder rei gedaan.”

Het kan zijn, ik weet het niet.

De man werkt onverstoort verder. Met groote kaplaarzen plonst hij in de nog weke massa. Hij wroet in de beton, zijn handen bloeden van de scherpe stenen, hij is nat-bezweet, maar het kan hem allemaal niets verdommen. De beton zal er in. Hoe, dat doet er niet toe.

Loodzwaar zijn mijn beenen, ik tel de minuten, de uren af, die ik hier al heb gestaan, die ik nog zal moeten afwachten. Op Scheveningen is Tom nu, Rina, Corry, heel Delft is in de zee. Eén oogenblik languit in het strand te kunnen liggen, alleen wat dromen. Even zou ik mijn oogen willen sluiten, even zou ik willen wegglijden in de zaligheid van het niets doen.

Maar met een schok keer ik ineens tot de werkelijkheid terug. Ik sta hier en ik heb een verantwoordelijke taak, met een pijnigende scherpte zie ik het gebeuren om mij heen.

Er wordt getimmerd, gemetseld, ginds staat een ploeg in lange rij een vloer te vlechten. Er wordt gewerkt. En al dit lawaai om mij heen, betekent een intense arbeid.

Maar zelf ben ik slap. Onder mijn oogen wordt slordig gewerkt. Kijk de vloer is niet goed op hoogte. Er wordt geprutst. De wapening is vertrapt. Ik wil waarschuwen, maar het is te laat, alles loopt al vol. En de specie is veel te stug, onder de brandende zon verhardt de beton onder de hand.

„Dunnere specie!”

De ploegbaas richt zich op, hij is van onder tot boven met beton bespat, zijn gezicht is rood gezwollen van de warmte.

„Dat ken niet!”

„Ga naar de molen en zeg het!”

„Zeg het zelf aan de molen!”

Verbeten kijkt de man mij aan.

„Nouw ik zal gaan, 't is ineens verdomme niet goed meer, de heele dag zoo gedraaid! U hebt 't maar voor het zeggen! Als 't niet goed is zullen we de heele rotzooi er wel weer uitgooie!”

De heele ploeg gluurt me kwaadaardig aan. Zegend slaat de warmte neer. Dan stapt de baas uit de beton en met zware stappen gaat hij heen.

Bij de volgende hijsch is er dunnere specie. Ritsj, glijdt de beton naar beneden. Maar brokken beton, die in de goot zijn blijven kleven, versperren de weg.

„Zie je wel, daar heb je het gedonder!”

De beton kwalt over de goot en ineens is er een modderregen.

Een smerige blubber vloeit over pas gestelde kozijnen, over een werkbank op een vloer.

Het werk ligt stil. Van alle kanten is volk aan komen lopen. Er wordt wat geschreeuwd, de ploegbaas scheldt luid.

„Die bende kenne wij zeker opruime! ik heb het wel gezegd, 't bestaat niet twee verschillende mengsels achter elkaar door de goot te jagen!”

Langzaam wisch ik het zweet van mijn voorhoofd, dan haal ik mijn schouders op.

„Schoonmaken en doordraaien!”

De stroomvloed heeft opgehouden. Een man klimt langs de goot omhoog. Met de hand krabt hij alles schoon.

Dan ratelt beneden de molen opnieuw, een sliert beton glijdt weer door de goot, het lieve leven gaat weer beginnen, wij draaien! De heele middag nog.

Eindelijk loeit de sirene. Verlossend geluid! de werktijd is voor vandaag beëindigd. Er is een haastig geloop in het trappenhuis, een ieder weet weer waar de stad ligt, eten, geld, vrouwen, trams en bussen, dit is allemaal weer werkelijkheid.

Er wordt gelachen, de druk van deze zware dag is weggenomen.

Zelf ben ik lammoe. Het is een slechte dag geweest.

Ik strompel de steile trap op naar mijn kamer. Alles kleeft hier in dit huis, de leuning van de trap, de deurknoppen. Een petroleumwalm slaat me door het trapgat in het gezicht. Drie gulden in de week kost het hier en er is ook een plee. En een bed, Godzijdank, waarop ik eindelijk eens kan uitrusten.

Ik ben boven. Smoorheet is het hier. Ik lig op een heel klein kamertje één bij drie meter. Waarom ben ik hier verzeild geraakt? Het kan me geen donder schelen, waar ik ben.

„Meheer kan zeker de drie gulde nog niet betale . . . .” Ineens gluurt het gure hoofd van de ploerterij-dame om de deur.

„Ow, U slaapt, pedon.” „Nouw het hindert niks hoor, we benne er niet om verlege, het is maar drie gulde . . . .” Geniepig kijkt het lel mij aan.

Het wordt mij onder mijn neus gewreven, dat ik de mooie kamer niet heb genomen. Op het boekje zullen ze het wel verhalen.

„Ik verzoek U, eh . . . . Misschien wilt U zoo goed zijn, mij even met rust te willen laten. Verdomme nog aan toe!” Snel glipt de kop achter de deur weg. Ik slaak een diepe zucht. Maar de rust wil niet komen. Vlak onder mijn raam knettert een motorfiets, een tram giert in een bocht, auto's toeteren, karren ratelen.

Drie maanden ben ik al op dit werk, en het gaat slecht, heel slecht. Elke dag, die zelfde sleur, ik vervlak, Zelfs tijd om me te bedrinken is er niet. En waarom ben ik in dit huis getrapt, ik walg er van. Kan ik niet met arbeiders omgaan? Lullepraat, sigaretten willen ze hebben. De wereld heeft nog niet door leed en smarte een wanklank in onze jeugd gebracht. Waar is Delft? Hoe vèr is Delft, hoe onwerkelijk. „En in Delft langs de grachten, loopen de meisjes naar liefdedorst te smachten . . .” Groenentoneel! waar de liefde in al haar bloei en rijke schakeering op vrije vleugels vliegt. O! Ik wil het leven weer herwinnen. Dat is het, ik moest me eigenlijk maar verloven.

Er ligt een brief.

„Wanneer kom je nu eens, we zijn je haast vergeten, kom snel!” Langzaam leg ik de brief uit mijn handen. Hoeveel jaren is het niet geleden, dat ik haar voor het laatst zag. Vier, vijf, zes jaren.

Zoolang . . . en waarom nu komen? Maar ik kom. Ik verlang naar die stille streek, waar zij mij zal begroeten . . . Ik wil dat verrukkelijke vruchtbaar-bloeiende land weer zien, en lang wil ik in het diepe blauw van haar oogen staren. Ik ga, morgen meld ik mij ziek, en dan komt de Zondag!

In de prille ochtend heb ik de trein genomen.

De trein brengt je ver, de witte rookpluim wuift over de stille gehuchten en warrelt door de drukke steden.

Douw hangt nog over de velden. Zoo ligt het leven te wachten, het kan schitteren als die dikke droppels in het licht van de eerste zonnestralen. „Lief kind, ik kom bij je!” Geen trein rijdt zoo snel, als mijn gedachten naar jou wicken!

Vertrouwelijk was het begroeten.

Wij lachten, O! het was precies zoo als ik het gehoopt had.

Haar oogen hadden het zelfde blauw van vroeger. Van haar lippen kwamen nog dezelfde plaagzieke woorden. Maar zij was slanker en rijziger geworden.

Wij liepen weer de bekende wegen. Het land lag blakerend in de zomersche zon. Ginds in de verte wuigde het goud van het graan, en heel ver aan de horizon was de zee.

In de schaduw van een breede oude linde lagen wij naast elkaar te mijmeren. Herinneringen uit onze jeugd haalden wij op. Hoe wij stoeiden en elkander plaagden.

De uren waren te snel, twee dagen zijn te kort om dit geluk te genieten, te lang om er aan te denken.

Wij speelden weer krijgertje, zooals wij het vroeger hadden gedaan. Wij zwommen wat. Hoe heerlijk jong was nog haar lichaam, hoe schoon was ze nog. Ik hunkerde er naar haar in mijn armen te nemen om haar te kussen. Maar soms was ze terughoudend. Was ze behaagziek geworden? Och kom, ik maakte me maar wat wijs. Het lag natuurlijk aan mezelf, in de jaren was ik immers zelf veranderd, vervelend was ik geworden, de vroegere onbezorgdheid kende ik niet meer, voor alles was ik vervelend geworden. Mijn vroolijkheid was gewild. Ik merkte het, soms keek ze verbaasd.

Ik trachtte een Delftsch liedje te zingen, maar het ging me slecht af. Ik raakte verward en het lied was grof. O! Ik had haar duizend dingen willen vertellen, maar ik kon het niet. Waarom zei ik het haar niet, hoe ik naar haar verlangd had, hoe ontzettend veel ik van haar hield. Zij glimlachte soms zoo raadselachtig. „Toe neem nou dat mokkel” zij in de Maastrichtsche gribbus eens een kerel tegen me, toen ik niet al te scheutig was. Maar dat was carnaval . . .

Mijnheer, de auto staat voor.

De chauffeur staat al met mijn koffer in de hand op mij te wachten. Is het al zóóver.

Het is zoover.

„We zullen elkaar toch veel weer eens moeten zien . . .”

„Veel zien, hoe bedoel je dat?”

„Och zoo maar, voor de lol.”

Haastig neem ik afscheid van de ouders.

Klap zegt het portier van de auto. Dan gaat het in snelle vaart weg.

De volgende dag slenter ik weer op het werk.

„Erg ziek geweest?” vraagt de hoofdopzichter.

Ik knik.

„t Ja, dat was een vermoeiende Vrijdag vorige week, maar jongen!, we moeten allemaal wel eens een moeilijke tijd doormaken, anders leer je het niet.”

F. J. H. P.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PROCEEDINGS

VI

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1908

1908

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DE
ROTTERDAMSCH

DROOGDOK

ML

WERF
TE
ROTTERDAM
TEL.
26920

WERF
TE
SCHIEDAM
TEL.
69021

TOTALE OPP. 66.25 H. A.

14 HELLINGEN

TOT EEN LENGTE VAN 600 FT

7 DROOGDOKKEN

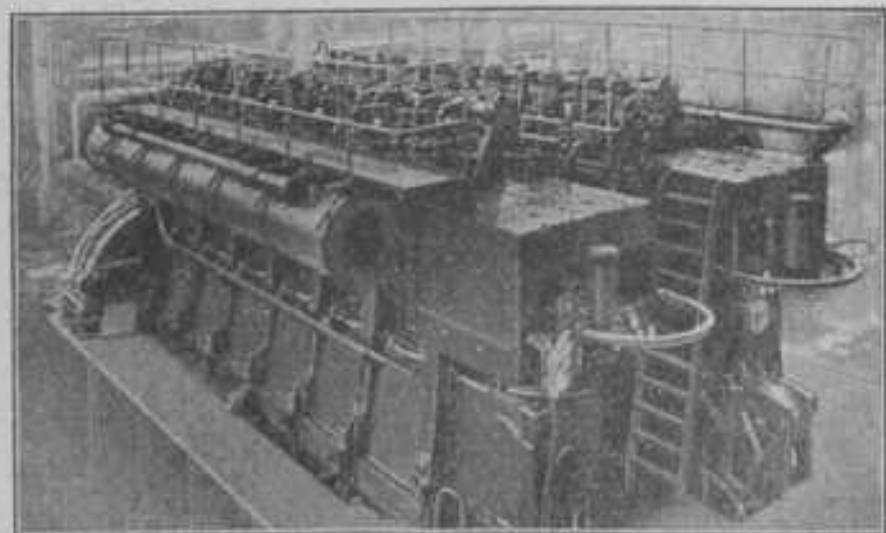
TOT EEN CAP. VAN 18000 TON

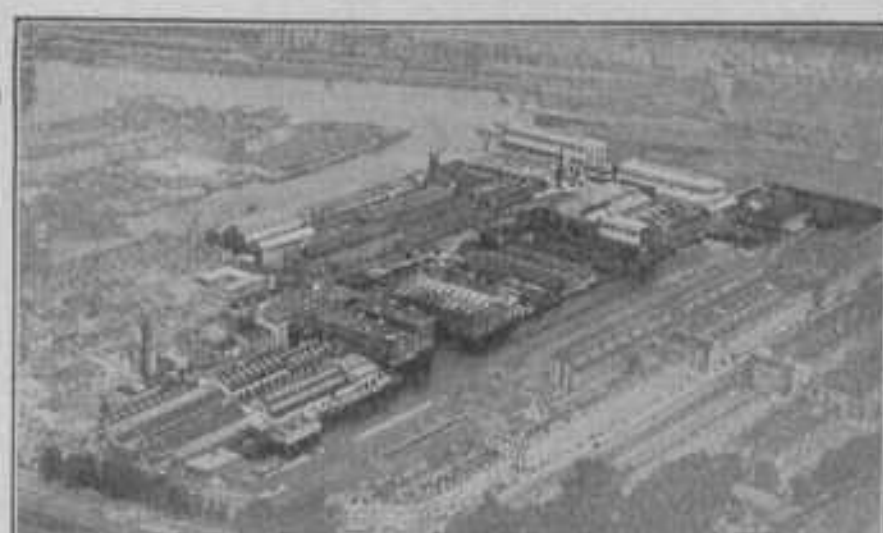
NIEUWBOUW EN REPARATIE
VAN SCHEPEN EN MACHINES

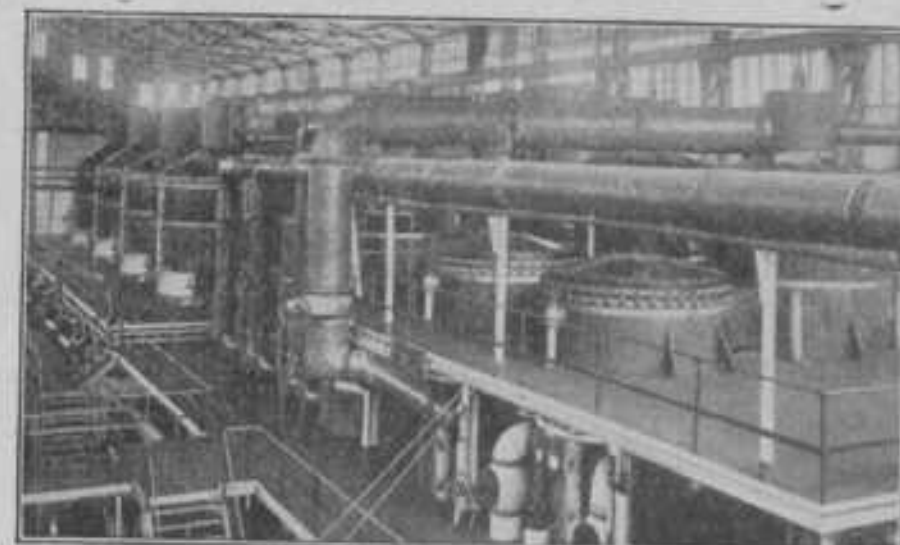
WERKSPoor N.V. — AMSTERDAM —

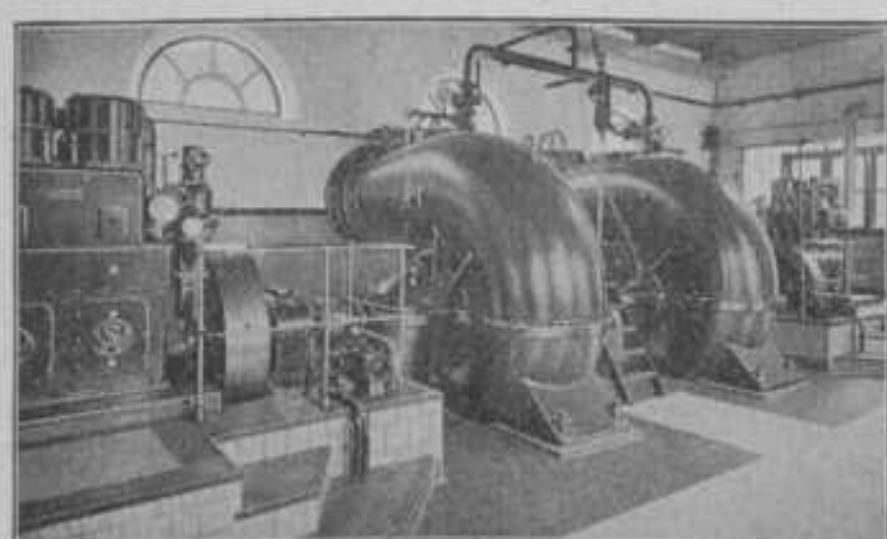
SCHEEPSDIESELMOTOREN

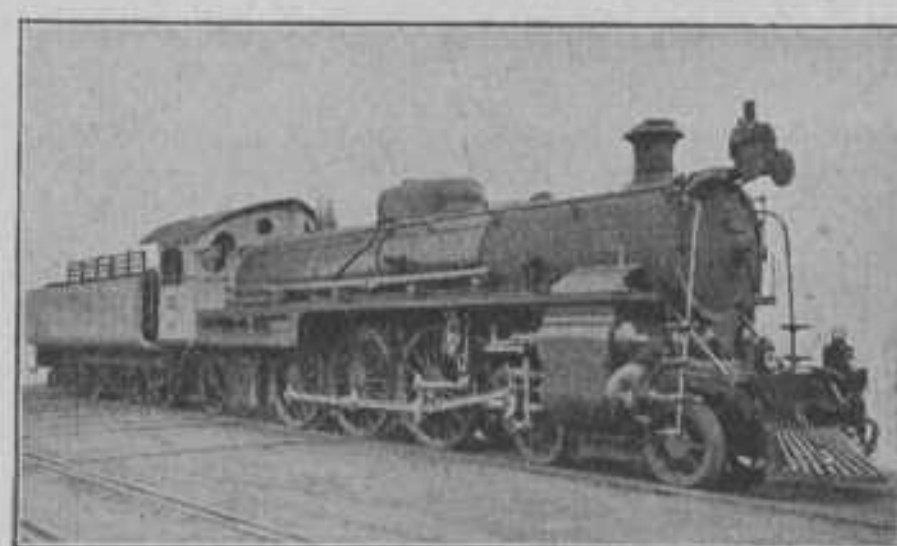
MACHINEFABRIEK TE AMSTERDAM
(LUCHTFOTO K.L.M.)

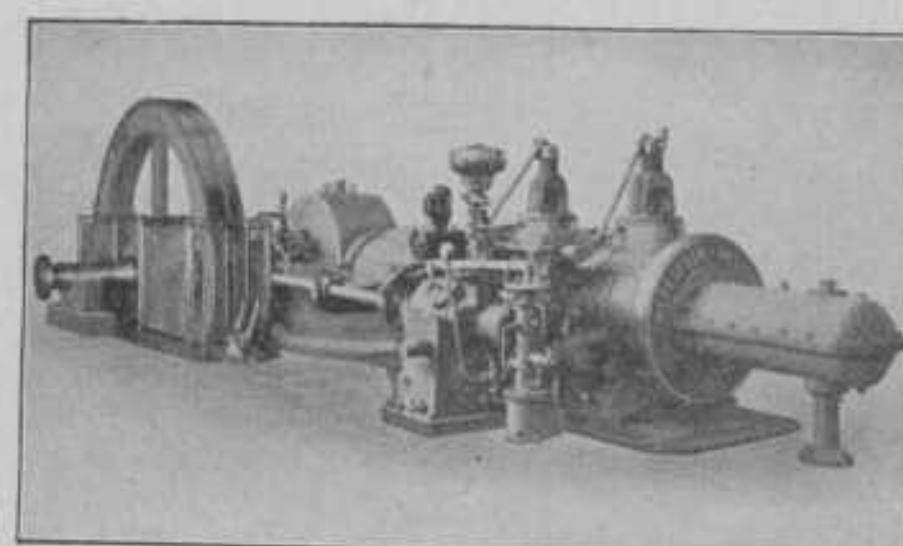
SUIKERMACHINERIEËN

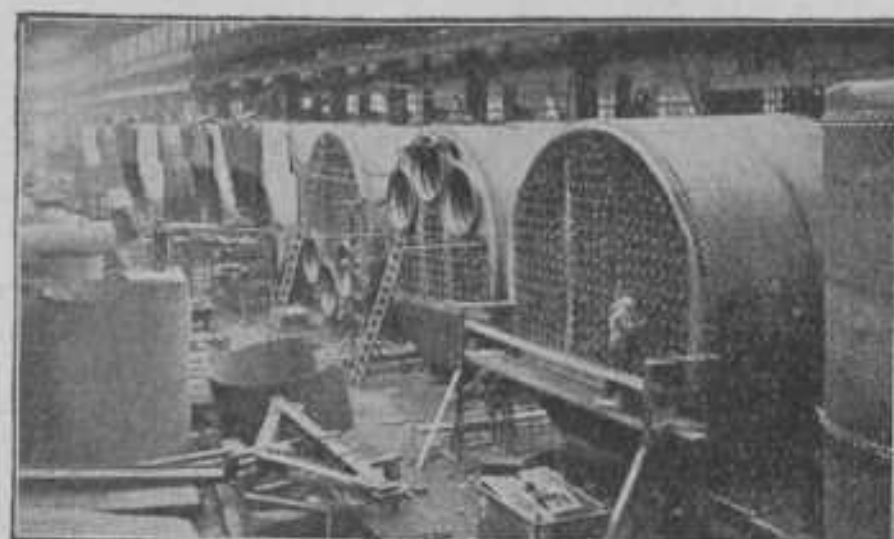
POLDERBEMALINGEN

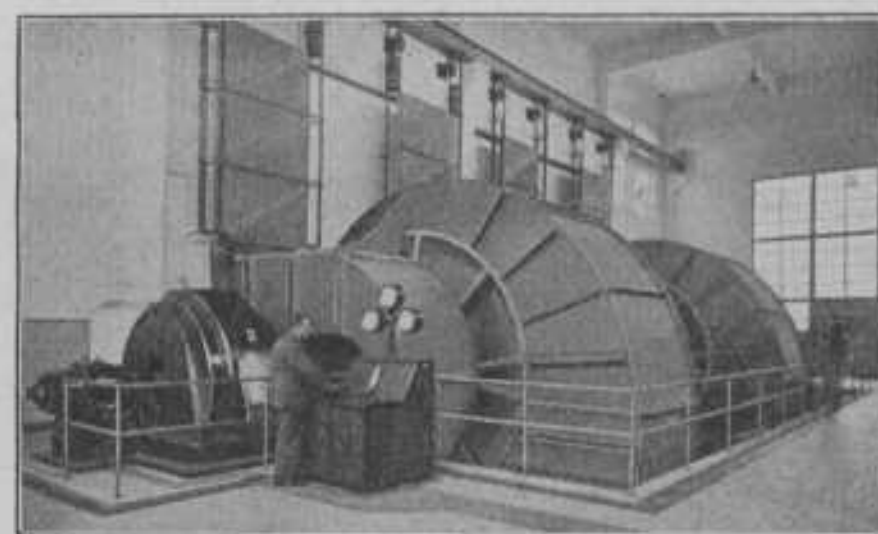
LOCOMOTIEVEN

STOOMMACHINES

KETELS

MIJNVENTILATOREN

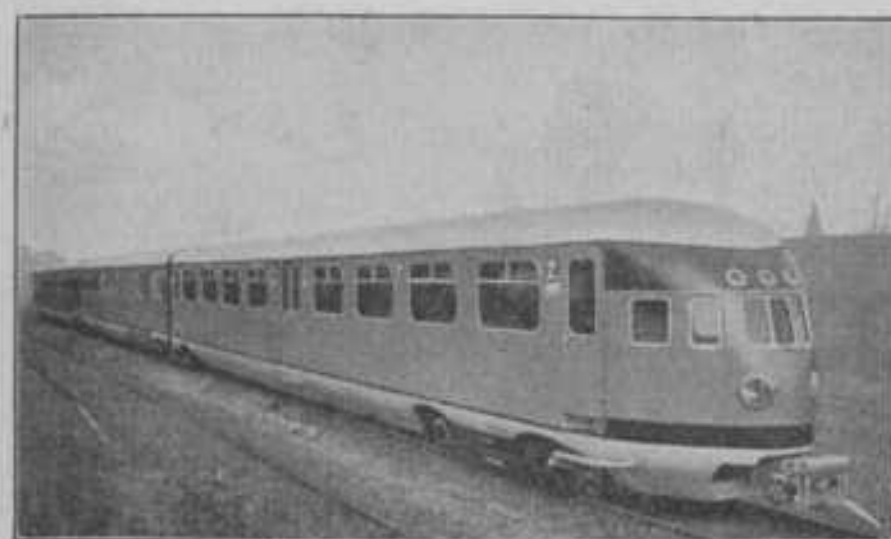

MACHINEFABRIEK TE AMSTERDAM

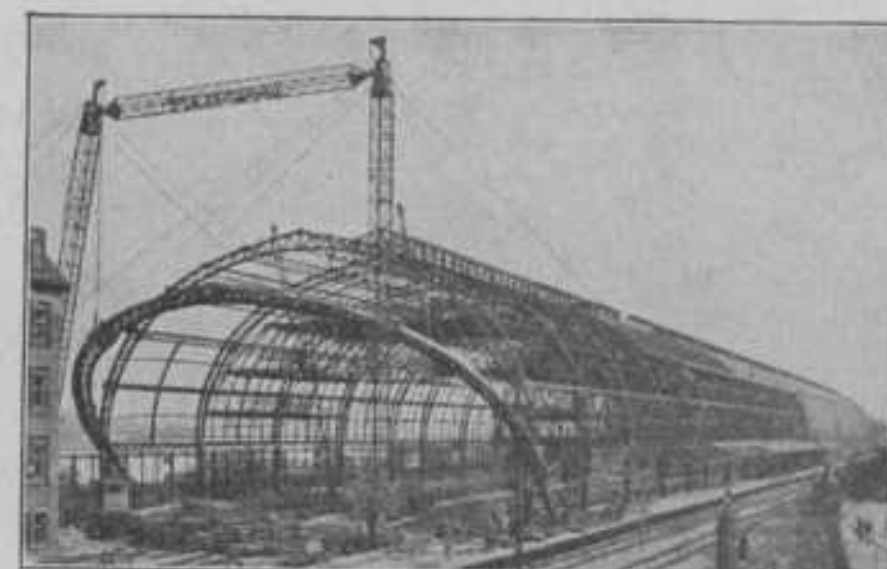

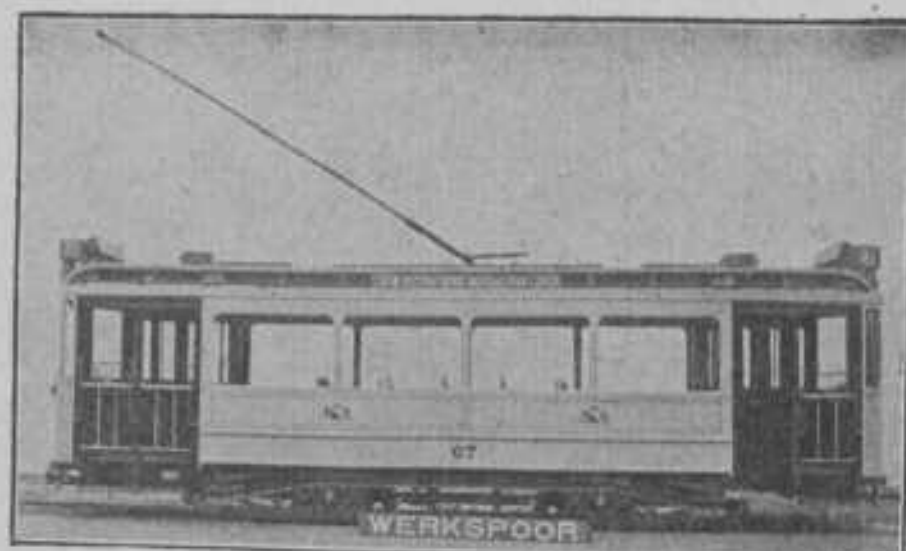
ROLLEND SPOORWEGMATERIAAL

WAGON- EN BRUGGENFABRIEK BIJ UTRECHT
(LUCHTFOTO K.L.M.)

OVERKAPPINGEN

ROLLEND TRAMWEGMATERIEEL

BRUGGEN

WAGON- EN BRUGGENFABRIEK BIJ UTRECHT

H. E. O V I N G Jr.'s IJZER- EN STAALHANDEL ^N/_V

ROTTERDAM.
SOERABAJA.

AMSTERDAM.
SEMARANG.

GRONINGEN.
BATAVIA.

PROFIEL-, STAAF- EN PLAATIJZER
ARMCO-IJZER

GEGOTEN- EN GETROKKEN PIJPEN

VERKOOP EN VERHUUR VAN:

SMALSPoor-MATERIAAL

STOOM- EN DIESELLOCOMOTIEVEN

HOOFDKANTOOR: ROTTERDAM Geldersche Kade 31-33

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA

D E L F T
HIPPOLYTUSBUURT 4

DRUKKERIJ/UITGEVERIJ

EEN HOEKJE IN DE ZOO JUIST GEOPENDE TOON- EN ONTVANGZAAL

